

2

Limburgs Tijdschrift voor *Genealogie*

uitgave van de sectie genealogie van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap

Concept-Verlag jaarvergadering

*Familie Hoefnagels. Een beknopte
kwartierstaat uit de zeventiende eeuw*

Kwartierstaat Piet van Hoof

Heerlenaren in de matrikel van Duisburg

Tussen Maastricht en Poppelsdorf

Kerkhoven in Zuid-Limburg

JAARGANG 35 | JUNI 2007

LGOG

Inhoudsopgave

Mededelingen, vragen, boekbesprekingen, signalementen, aanvullingen, enz.	34
Molens en molenaars, door ing. H.J. van Laer, Uilenweg 1, 6006 SK Weert	35
Concept-verslag jaarvergadering Sectie Genealogie LGOG in het Gemeenschapshuis te Kessel op 21 april 2007, door ing. P.L.M. van Hoof, Randenborgweg 51, 6118 GJ Nieuwstadt	35
Familie Hoefnagels. Een beknopte kwartierstaat uit de zeventiende eeuw, door L. Nelissen (†) en G.C. Cruts, Schepenenplein 7, 6224 VW Maastricht	40
Kwartierstaat van Piet van Hoof, secretaris Sectie Genealogie LGOG, door ing. P.L.M. van Hoof, Randenborgweg 51, 6118 GJ Nieuwstadt	42
Heerlenaren in de matrikel van Duisburg, door W. Nolten, Bruinkoolweg 30, 6414 BJ Heerlen	51
Tussen Maastricht en Poppelsdorf, door I. Olivers-Bouvier, Herenhof 116, 6581 GR Malden (wordt vervolgd)	54
Kerkhoven in Zuid-Limburg, door A.P.L. Paquaij, Servatiusstraat 29, 6444 VJ Brunssum (wordt vervolgd)	59

verschijnt vier maal per jaar

Administratie, lidmaatschappen, losse nummers:
L.G.O.G., Postbus 83, 6200 AB Maastricht, tel. 043 - 321 25 86
Postbank 1037880 t.n.v. L.G.O.G.

Redactie:
Harry Strijkers
Wim Nolten

Redactie-adres:
Kleine Steeg 1-9, 6131 KJ Sittard, tel. 046 - 433 29 30
e-mail: h.strijkers@hetnet.nl

Het werk van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap wordt in belangrijke mate financieel ondersteund door de Provincie Limburg.

ISSN 0169-5177

Boeken

GEORGE HOLLARD (1752 - 1823), Beroepsmilitair, belastingambtenaar, stadsbestuurder, door Cees Claessen, Frank Claessen en Ben Hollard

In de dertig jaren die Cees Claessen inmiddels aan genealogie besteed, is zijn oudvader George Hollard steeds meer gaan 'leven'. Dat komt vooral omdat er van hem veel persoonlijke documenten bewaard zijn gebleven.

De eerste interessante vondst is gedaan op een zolder in Sittard. Daar bleek achterkleindochter Anna Maria Cornelia Claessen in een kast familiepapieren te bewaren, zoals een in 1784 aan George Hollard verstrekt doopbewijs, de oorkonden van zijn militaire loopbaan, zijn huwelijksaankondiging in 1792, een paspoort uit 1797, brieven van zijn zoon Willem uit Nederlands Indië en zijn overlijdensbericht in 1823. Een tweede informatiestroom is gevonden in het Koninklijk Huis Archief in Den Haag, dat brieven van George bewaart die hij tussen 1795 en 1820 geschreven heeft naar verschillende leden van het Huis van Oranje. Daar is George zelf aan het woord en wordt duidelijk hoe miserabel hij zich in de Franse tijd gevoeld heeft. Een derde bron is het Nationaal Archief gebleken. Dat heeft onder andere informatie opgeleverd over zijn verblijf bij drie huurlegers in Staatse dienst en drie aan koning Willem I gerichte verzoeken om in de adelstand te mogen worden opgenomen. Tijdens enkele reizen naar het geboorteland van George, het kanton Waadt in Zwitserland, zijn in het kantonnaal archief in Lausanne veel gegevens opgespoord over de familie Hollard, waaronder de afstamming van George tot in de zestiende eeuw.

Tot slot zijn tijdens de talloze bezoeken aan het Rijksarchief Limburg en het gemeentearchief van Maastricht veel interessante stukken boven water gekomen die iets melden over bezigheden, gezinsontwikkeling, woonsituatie en nageslacht. Heel bijzonder is de vondst in het (voormalige) Rijksarchief in Limburg te Maastricht geweest van het rond 1525 aangelegde "Memorieboek der familie Hollard", waarin de Hollards over de periode 1491 - 1730 belangrijke familiefeiten hebben genoteerd. Vermoedelijk heeft de overgrootvader van de auteur, Joseph Claessen, dat boek in 1890 aan het Rijksarchief geschonken.

Door die veelheid aan vooral persoonlijk ingekleurde informatie is een aardig beeld verkregen over deze voorouder. Het gaat dan niet alleen om wat hij heeft gedaan en meegemaakt maar ook hoe hij tegen bepaalde zaken heeft aangekeken. Zelfs verschillende karaktertrekken zijn uit het materiaal af te leiden. Hierna is het idee ontstaan om deze informatie over George Hollard in boekvorm vast te leggen. Daarbij werd hulp verkregen van neef Frank Claessen. Hij is mee geweest naar Zwitserland, heeft de concepten van de hoofdstukken kritisch doorgelezen en had zijn inbreng bij het 'verluchten' van de uitgave met foto's en afbeeldingen. Ben Hollard die rechtstreeks van George Hollard afstamt, is enthousiast geraakt en heeft een bijdrage geleverd door het in kaart brengen van het

nageslacht Hollard.

Zo is een boek tot stand gekomen dat in twaalf hoofdstukken verschillende aspecten uit het leven van George en zijn twee echtgenotes beschrijft. In de hoofdstukken 1 tot en met 4 wordt de levensgeschiedenis van George Hollard uit de doeken gedaan. De burgerlijke positie van George Hollard komt in hoofdstukken 5 en 6 aan de orde. De persoonlijke kanten van George Hollard worden beschreven in de hoofdstukken 7 tot en met 12.

In vier bijlagen is het voorgeslacht beschreven. Twee bijlagen met een deel van het nageslacht sluiten het boek af.

Het boek 'George Hollard' is uitgegeven door Uitgeverij Betelkeuze in Zoetermeer. Het ISBN nummer is 978-90-8708-009-9. Het boek kan in twee versies via de boekhandel worden besteld, uitgevoerd in kleur of in zwart wit. De prijzen zijn resp. € 24,95 en € 14,95.

MEDEDELINGEN

H.J. van Laer Molens en molenaars

Iedere boer en burger in dorp en stad had vroeger op de een of andere manier te maken met molens. Meestal waren dat windmolens, soms rosmolens maar ook vaak watermolens omdat Limburg beschikt over vele rivieren en beken met hoogteverschil en snel stromend water. Veel van de geschiedenis van dorpen en steden is verbonden met deze molens. Nog steeds bepalen molens het beeld van het Limburgs landschap. Het bestuur van de sectie Genealogie van het LGOG heeft onlangs het project "Brouwers en brouwerijen in Limburg" succesvol afgesloten. Met een Themanummer van het LTG werd een beeld gegeven van de Limburgse brouwerijen. Ook werd besloten door te gaan met projectmatige activiteiten van onze Sectie.

Het jaar 2007 is uitgeroepen tot het "Jaar van de Molen". Diverse molenstichtingen en heemkundeverenigingen zullen speciale activiteiten organiseren. Het bestuur van de Sectie Genealogie heeft besloten om van start te gaan met het project "Molens en

Molenaars in Limburg" om aldus het genealogisch onderzoek een verdere impuls te geven. Bij de laatste Jaarvergadering van de Sectie Genealogie is besloten om door te gaan met deze projectmatige aanpak en daarmee de directe betrokkenheid van de leden van de Sectie bij genealogisch onderzoek te versterken.

Dit zou dan als volgt gestalte moeten krijgen:

- Het samenbrengen van leden van het LGOG die stamboomonderzoek doen en die voorouders tegengekomen zijn als molenaars,
- Samenwerking met LGOG-Kringen versterken om het stamboomonderzoek door middel van lokale bijeenkomsten te ondersteunen. Daarbij zullen de leden advies ontvangen hoe verder onderzoek aan te pakken,
- Daadwerkelijke medewerking geven bij het publiceren van de resultaten van het onderzoek in het Limburgs Tijdschrift voor Genealogie (LTG). Met de Universiteit te Maastricht bestaan contacten om het project door middel van stagiaires te laten ondersteunen,
- In 2007 en 2008 organiseren van enkele lezingen in de Kringen en een Contactdag met als thema "Molens en Molenaars in Limburg". Daarbij worden de resultaten aan het brede publiek uitgedragen. Daaruit moeten dan ook weer nieuwe contacten ontstaan voor vervolgonderzoek.

Oproep

Het bestuur van de Sectie Genealogie roept haar leden op, die bij genealogisch onderzoek "molenaars" zijn tegengekomen, mee te gaan doen aan een project voor verder stamboomonderzoek.

De leden die bereid zijn mee te gaan doen zullen een uitnodiging ontvangen voor een aantal bijeenkomsten. De leden die mee wensen te doen aan dit project kunnen zich schriftelijk of per e-mail aanmelden bij de secretaris van de Sectie Genealogie:

Ing. P.L.M. van Hoof, Randenborgweg 51,
6118 GJ Nieuwstadt. Mail: hoofnwstadt@home.nl

In de komende uitgaven van het LTG zullen regelmatig artikelen volgen over de voortgang van het project.

P.L.M. VAN HOOF

Concept-Verslag Jaarvergadering Sectie Genealogie LGOG in het Gemeenschaps-huis te Kessel op 21 april 2007

1. Opening van de vergadering

Voorzitter Riet Palmén opende de vergadering in aanwezigheid van 23 personen waarvan 20 leden. De voorzitter richtte een speciaal woord van welkom tot de burgemeester van de gemeente Kessel, de heer mr. A.H.J.M. Swachten.

De heer Swachten heette vervolgens de leden van de

Sectie Genealogie welkom in het zonovergoten historisch maasdorp Kessel en nodigde de aanwezigen uit om na de vergadering en de lezing een tas met informatie over Kessel en zijn burcht mee te nemen.

Als dank voor het warme welkom in Kessel kreeg de burgemeester een kopie aangeboden van het wapen van de Gemeente Kessel met de bijbehorende beschrijving (zoals aanwezig in het archief van de Hoge Raad van Adel).

2. Ingekomen stukken en mededelingen

Voor deze vergadering is bericht van verhindering ontvangen van de leden Fred Baltus, Irma Lommen-Salden, Huub Parren, Nel Thijssen en Leo Verheijen en, wegens ziekte, van bestuurslid Wim Nolten.

Aan de agenda wordt toegevoegd agendapunt 6a met als onderwerp Jaarverslag Commissie Heraldiek.

3. Notulen van de jaarvergadering d.d. 1 april 2006 en de Bijzondere Algemene Ledenvergadering d.d. 16 oktober 2006

De notulen van de jaarvergadering zijn zoals gebruikelijk gepubliceerd in het Limburgs Tijdschrift voor Genealogie (Jaargang 34 pag. 35-39), waarnaar is verwezen in het convocaat voor deze vergadering. De notulen van de vergadering in oktober zijn per abuis niet in het tijdschrift (Jrg. 35, nr.1) afgedrukt en werden door de secretaris voorgelezen. Die vergadering was belegd met als agendapunt het voorstel tot verhoging van de contributie voor het kalenderjaar 2007. Het voorstel werd met algemene instemming aangenomen en resulteerde in een contributie voor het kalenderjaar 2007 ten bedrage van € 18,25 voor LGOG-leden en € 23,50 voor niet-leden LGOG. De notulen van beide vergaderingen werden zonder open/of aanmerkingen door de vergadering goedgekeurd met dank aan de opsteller secretaris Piet van Hoof.

Een gedeelte van het bestuur achter de bestuurstafel met als gast burgemeester Swachten van Kessel. V.l.n.r. burgemeester mr. A.H.J.M. Swachten, Bert van Laer, Piet van Hoof en Riet Palmen.

4. Secretarieel verslag over 2006

Secretaris Piet van Hoof las als gebruikelijk het jaarverslag voor.

Bestuur:

Het bestuur van de Sectie Genealogie bestond op 1 januari 2006 uit:

mw. M.W. Palmen	voorzitter
ing. H.J. van Laer	penningmeester en vice-voorzitter
ing. P.L.M. van Hoof	secretaris
dr. J-W. Koten	lid

R.J.P.M. Vroomen

lid en voorzitter van de commissie Heraldiek

M.M.J.A. Wieërs

lid

A.J. Coopmans

lid

J.H. Strijkers

hoofdredacteur LTG

W. Nolten

redacteur LTG

Het bestuur kwam in het jaar 2006 vijfmaal in vergadering bijeen, te weten: op 17 januari, 22 februari, 26 april, 29 juni en 25 oktober. Daarnaast was er tweemaal overleg van het dagelijks bestuur, en wel op 17 augustus en 21 december; deze in plaats van bestuursvergaderingen en met o.a. kostenbesparing als doelstelling.

De jaarvergadering van de Sectie had plaats op 1 april in Kasteel Elsloo. Door de algemene ledenvergadering werd Riet Palmen bij acclamatie als voorzitter herkozen. Op 16 oktober had een bijzondere algemene ledenvergadering plaats waarin de contributie voor het jaar 2007 werd vastgesteld.

Het bestuur vertegenwoordigde de Sectie Genealogie:

- bij de Contactdag voor Heemkundeverenigingen, Stichtingen, Historische en Archeologische Werkgroepen e.d. in het Land van Valkenburg en Heuvelland en in Oostelijk Zuid-Limburg.
- bij de voor- en najaarsvergaderingen van de besturen van Kringen, Secties en Commissies van het L.G.O.G.
- bij het jaarlijkse Mailinglistentreffen in de regio Heinsberg (14-10-2006).

Met betrekking tot het Genootschapbestuur LGOG:

- heeft als onze contactpersoon in het Genootschapbestuur gefunctioneerd Jacques van Rensch.

Het bestuur schonk speciale aandacht aan:

- de langetermijnplanning in opvolging van de 'Missie, ambitie en doelstellingen LGOG'.
- de (voorlopige) afronding van het project 'Brouwers en brouwerijen in Limburg', o.a. met de aanzet voor de overdracht van het archief van de brouwersfamilie Maes aan het Sociaal Historisch Centrum te Maastricht en met publicaties in het Limburgs Tijdschrift voor Genealogie (themanummer) en in De Maasgouw.
- het opvolgen van de afspraken over een driejaarlijks schema van Regionale Contactdag (2006) - Limburgse Genealogische Contactdag (2007) - Limburgdag (2008) - Regionale Contactdag (2009), enz.
- contacten met de NGV-afdelingen 'Land van Cuijk en Ravenstein' en 'Kempen en Peelland', met de Kringen van het LGOG en met de Heemkundeverenigingen.
- de voortzetting van de reeks van '30 voorouders van bestuursleden' in het LTvG.
- de voorbereiding van de Limburgse Genealogische Contactdag in 2007 te Roermond en daarmee gepaard gaand de toekenning van de Limburgse Genealogische Prijs.

Door de secretaris worden bijgehouden:

- een bestand van contactadressen van organisaties die

- zich bezig houden met genealogie en/of regionale geschiedenis en
- een Genealogisch Repertorium Limburg om vragers naar en aanbieders van gegevens de mogelijkheid te bieden elkaar te vinden.

Leden:

Nadat we op 31-12-2001 het maximaal ledental van 833 (545+288) bereikt hadden heeft in 2002 de afname ingezet. Het aantal is intussen afgenomen via 814 (544+270) op 31-12-2002, 806 (549+257) op 31-12-2003, 741 (506+235) op 31-12-2004 en 717 (494+223) op 31-12-2005 naar 669 (460+209) op 31-12-2006. Een afname van 19,7% in 5 jaren kan als zorgwekkend worden aangemerkt. Deze afname bedroeg in de opeenvolgende jaren 2,3% - 1,0% - 8,1% - 3,2% - 6,7% en heeft zich dus in het afgelopen jaar 2006 ten volle doorgezet. Helaas is daarbij niet bekend in hoeverre zich verschuivingen hebben voorgedaan in het soort lidmaatschap, te weten lid LGOG en/of lid Sectie Genealogie.

Activiteiten voor de leden:

- In aansluiting op de jaarvergadering had eerst een lezing plaats over 'Elsloo en zijn verleden' en werd vervolgens dat verleden nog eens in beeld gebracht tijdens een bezoek aan de in bedrijf zijnde watermolen en aan het streekmuseum De Schippersbeurs; het aantal deelnemers bedroeg 28.
- Lezing over Brouwers en Brouwerijen door B. van Laer op 23-2-2006 in Genk (B) en op 14-11-2006 te Schin op Geul.
- Regionale Contactdag in samenwerking met het Regionaal Historisch Centrum Limburg (v/h Rijksarchief Limburg) op 15-10-2006 te Maastricht, het aantal deelnemers bedroeg ca. 20 (waarvan 10 leden van onze Sectie).
- Lezing over 'Hoofdgeld, beestenschat en capitatie-lasten voor onze voorouders in Noord-Limburg' door Chrit Klerken op 16-10-2006 in Venray, het aantal toehoorders bedroeg 62 (waarvan 20 van de Sectie Genealogie).
- Helaas kon een geplande cursus (samenhangend met het project Brouwers en Brouwerijen) in Horst geen doorgang vinden.

Commissie Heraldiek:

De werkzaamheden van de commissie Heraldiek ten spijt is er nog steeds geen zodanige eenheid in de nieuwe gemeente Geleen-Sittard dat die zou hebben kunnen leiden tot vaststelling van een nieuw gemeentewapen.

Dit secretariaal jaarverslag werd zonder op- en/of aanmerkingen vastgesteld.

5. Financieel verslag over 2006 en contributie in 2008

Bert van Laer had voor de leden een overzicht op papier ter beschikking waarbij de exploitatiecijfers van 2006 werden afgezet tegen de begrotingscijfers voor 2006 en werden vergeleken met de exploitatiecijfers van 2005. De inkomsten uit de verkoop van boeken en losse tijdschriften blijken belangrijk te zijn gestegen en

de contributieverhoging blijkt de afname van het ledental te hebben gecompenseerd. Een belangrijke besparing is verkregen door een strikte planning van de aanlevering van de gegevens voor convocaten en het verzenden van convocaten uitsluitend als bijlage bij het tijdschrift. Bovendien zijn twee bestuursvergaderingen vervangen door bijeenkomsten van het Dagelijks Bestuur. Hierdoor is een exploitatieoverschot gerealiseerd van € 145,36 in plaats van het begrote tekort van € 700,00.

Opgemerkt dient te worden dat in het overzicht ook voorkomen de LGCD (= Limburgse Genealogische ContactDag) en de Genealogische Prijs (= Genealogische Prijs Limburg), posten die door onze penningmeester worden beheerd namens de betreffende organisaties waarvan de Sectie Genealogie deel uitmaakt; deze posten maken dus geen feitelijk deel uit van de exploitatie van de Sectie Genealogie.

Voor de post reservering afscheid bestuursleden is € 200 opgenomen, zodat het achterwege laten van de reservering in 2005 hiermee gecompenseerd is. Hierbij wordt opgemerkt dat de afscheidsbijeenkomst alleen voor de afscheidnemenden betaald wordt door de Sectie; de andere bestuursleden betalen de kosten zelf. Na de bovengenoemde toelichting wordt door de vergadering het financieel verslag akkoord bevonden en dientengevolge de penningmeester en daarmee het bestuur decharge verleend voor het financieel beleid over 2006.

Ingaande op de begroting voor 2007 wordt er op gewezen dat de speciale actie voor de verkoop van nog voorradige tijdschriften goed loopt en dit de betreffende begrotingspost rechtvaardigt. De posten m.b.t. LGCD buiten beschouwing latend kon de penningmeester een neutrale begroting voorleggen bij gelijkblijvend contributieniveau. Op grond van deze toelichting gaat de vergadering akkoord met het voorstel tot handhaving van de contributie voor 2008 op het niveau van 2007 (€ 18,25 voor leden van het LGOG en € 23,50 voor hen die niet tevens lid zijn van het LGOG).

6. Verslag van de Redactie van het Limburgs Tijdschrift voor Genealogie over 2005

Hoofdredacteur Harry Strijkers bracht mede namens redacteur Wim Nolten verslag uit aan de vergadering als volgt.

Inmiddels is het eerste nummer van de 35e jaargang van het Limburgs Tijdschrift voor Genealogie in 2007 door de leden ontvangen. Terugblikkend op het vorig jaar constateert de redactie dat 2006 een normaal jaar is geweest, zonder kopijproblemen. Met gemak hebben we weer vier maal 32 A4-bladzijden vol gekregen. Bladerend in jaargang 34 van ons tijdschrift was het, buiten de vaste rubrieken, weer een verscheidenheid aan bijdragen. Ik wil ze bij deze gelegenheid opsommen:

- Index Limburgs Tijdschrift voor Genealogie 2005
- De dertig voorouders van Wim Nolten, redacteur Limburgs Tijdschrift voor Genealogie
- Limburgse emigranten uit de negentiende eeuw
- De keuze van een geslachtsnaam
- Het turbulente leven van Geurt Hermens en

Kessel-kenner bij uitstek Ton Hendricks aan het woord na de jaarvergadering.

Catharina Daemen (1654-1728)

- Lijst van Selfkantse emigranten naar Amerika
- De dertig voorouders van Thieu Wieërs, bestuurslid Sectie Genealogie LGOG
- Kerkhoven in Zuid-Limburg (deel 3)
- Concept-jaarverslag jaarvergadering Sectie Genealogie op 1 april 2006
- Een zestien eeuwen oud pleidooi voor heiligennamen
- Wil de echte Elisabeth opstaan?
- Een proces om vijftig gulden in Maastricht
- Rolduc: haar eerste docenten en studenten (1843-1860)
- Bier brouwen: huisvlijt, ambacht, industrie
- Parenteel van Theodorus Huyben, stamvader van het Hornse brouwersgeslacht Huyben
- Kapitaal, technologie en ondernemersschap: de Hornse brouwerij "De Kroon" in worsteling met de modernisering van een ambacht, 1889-1965

De hoeveelheid kopij in portefeuille begint te krimpen. In deel twee van het tijdschrift zal de redactie een oproep doen voor kopij. Toch is de situatie nog altijd zodanig dat we 2007 gemakkelijk krijgen gevuld. De wachttijd zal hierdoor iets verminderen, maar de auteurs moeten toch nog rekening houden met een wachttijd van een klein jaar. Dit geldt niet voor korte bijdragen. Ik zeg het ieder jaar weer, korte artikelen zijn altijd verzekerd van een snelle plaatsing in het tijdschrift.

Kopij wordt alleen in digitale vorm aanvaard, dus op floppy in Word of Word-Perfect met uitdraai of als bijlage via de e-mail. Ook illustraties zijn een verplicht item.

Secretaris Piet van Hoof is weer verantwoordelijk voor de index van het LTG over 2006, die inmiddels is verschenen in LTG 2007-1. Ik wil hem weer namens de redactie bedanken voor zijn werk en stipte aanlevering.

De gemaakte afspraak dat het tijdschrift verschijnt op 15 maart, 15 juni, 15 september en 15 december van elk jaar kan redelijk worden nagekomen. Dat is ook met de drukker afgesproken. De oplage van het tijdschrift is ingaande 1 januari 2007 teruggebracht tot zeventienhonderd exemplaren.

6a. Jaarverslag Commissie Heraldiek

Het jaarverslag wordt uitgesproken door René Vroomen als voorzitter van de commissie.

In de gemeente Sittard-Geleen is het ontwerp voor het nieuwe gemeentewapen opnieuw ter discussie gesteld. De discussie spitst zich opnieuw toe op óf de patroonheiligen Marcellinus en Petrus als schilddragers óf de adelaar. De beide voorstellen zullen in 2007 nader worden uitgewerkt en ter keuze worden voorgelegd aan de Gemeenteraad.

Aangezien pas eind 2006 duidelijkheid is verkregen over de herindelingen in Midden-Limburg heeft de Commissie Heraldiek noodgedwongen de activiteiten in die richting moeten uitstellen tot 2007, waarover volgend jaar meer.

Naar aanleiding van een vraag terzake wordt toegelicht dat bij de herindelingen vóór 1982 de begeleiding naar het aanvragen van een nieuw gemeentewapen werd gedaan op persoonlijke titel. Daarna kwam de vraag om de deskundigheid te bundelen naar voorbeeld van andere provincies. Aangezien de Provincie hiertoe de benodigde deskundigheid niet in huis had werd het LGOG hiervoor gevraagd. Deze heeft de Commissie Heraldiek in het leven geroepen en deze ondergebracht bij de Sectie Genealogie omdat daarmee de deskundigheid m.b.t. heraldiek, in de toepassing voor familiewapens en voor gemeentewapens, te bundelen in één commissie.

Via deze commissie is het LGOG de gemeenten van dienst met ondersteuning in de aanloop naar de aanvraag van een gemeentewapen, maar uiteindelijk beslist de politiek binnen de gemeente over wat er wordt aangevraagd. De gemeentevlaggen worden door de gemeente zelf (zonder tussenkomst van de Koningin) bepaald; hiervoor zijn wel adviesrichtlijnen uitgegeven en ook daarvoor wordt regelmatig gebruik gemaakt van de inbreng van de specialistische kennis van de Commissie Heraldiek.

7. Verkiezing bestuursleden

Met betrekking tot dit agendapunt roept de voorzitter de toelichting op het convocaat voor deze vergadering in herinnering.

Aangezien geen tegenkandidaten zijn gesteld stelt de voorzitter namens het bestuur voor de heren Wieërs, Van Laer en Van Hoof voor een nieuwe periode te benoemen. Dit voorstel wordt bij acclamatie door de vergadering aangenomen.

8. Activiteiten in het seizoen 2007-2008 en op langere termijn

8A. Stand van zaken m.b.t. 'Projectmatige aanpak':
De stand van zaken wordt toegelicht door Bert van Laer als coördinator.

De projectmatige aanpak is enkele jaren geleden gestart met het project 'Brouwers en brouwerijen in Limburg'. Allereerst is begonnen met het oproepen van onderzoekers met het doel te komen tot bundeling van onderzoek en van daar uit publiceerbare onderzoeksresultaten. Dit heeft wel geleid tot diverse verwijzingen naar gegevens en bronnen, echter niet tot beschikbaar-

stelling als onderzoekers. De ondersteuning van Prof. Homburg met zijn studenten van de Universiteit Maastricht en van de archivaris van de gemeente Weert zijn van wezenlijk belang gebleken om te komen tot publicaties in zowel De Maasgouw als het Limburgs Tijdschrift voor Genealogie.

De daarnaast in samenwerking met Kringen en Heemkundeverenigingen gebrachte lezingen hebben een totaal van ca. 250 toehoorders opgeleverd. De geplande cursus bleek echter als gevolg van organisatorische miscommunicatie te moeten worden afgelast. Alhoewel het project eind 2006 is afgesloten moet worden gesteld dat er nog vervolgcursussen zullen komen zoals de publicatie van de bibliografie en de vooruit geschoven excursie.

Als gevolg van het project zal ook het familiearchief van de Maesbrouwerij te Stramproy worden overgedragen aan het Sociaal Historisch Centrum Limburg en daarna ook daaraan onderzoek worden uitgevoerd ter publicatie.

Alhoewel we moeten constateren dat een bundeling van onderzoeken door de leden niet is bereikt (onze leden blijken meer "consumenten" dan "samenwerkers" te zijn) kunnen we toch concluderen dat de projectmatige aanpak is geslaagd. Het goede voorbeeld dat met dit project is gegeven binnen de LGOG-organisatie heeft ook geleid tot meer bestuurlijke samenwerking waarvan we ook in de toekomst ongetwijfeld de vruchten zullen plukken.

In vervolg op de samenvatting van het afgeronde project kon Bert van Laer het nieuwe meerjarenproject aankondigen onder de titel 'Molens en Molenaars'. Het is geen toeval dat dit project wordt gestart in het Jaar van de Molen. Ook deze keer wordt weer geprobeerd de genealogische en heemkundige onderzoekers aan elkaar te koppelen. Daarbij wordt er op gewezen dat al veel informatie over molens te vinden is op internet. Als uitgangspunt geldt dat we alle soorten molens op het oog hebben, onafhankelijk van het soort aandrijvende kracht (bijv. water-, wind-, rosmolens) en het productiedoel (bijv. graan-, olie-, houtzaagmolen). Het bestuur roept kandidaat-onderzoekers op zich aan te melden bij een der bestuursleden van de Sectie Genealogie of bij een van hen zich te laten voorlichten over de mogelijkheden tot het leveren van een bijdrage aan het project.

*Een aandachtig
gehoor vanuit
de zaal.*

Driejaarlijks schema van activiteiten:

Na de Limburgse Genealogische Contactdag op 4 maart 2007 in Roermond volgen volgens schema de Limburgdag (in 2008), de Regionale Contactdag (in 2009) en de Limburgse Genealogische Contactdag (in 2010).

De Limburgdag is in feite een georganiseerd festijn waaraan het LGOG de titel Limburgdag toekent en waaraan zij haar medewerking verleent.

Voor de Regionale Contactdag hebben wij het grensgebied Limburg-Brabant op het oog.

Inventarisatie van wensen:

Het bestuur roept op tot het aangeven van wensen. Het gaat er uiteindelijk niet om iets te organiseren voor het bestuur maar wel voor de leden. Dit betekent uiteraard dat het dan wel zaak is dat de leden hun wensen en/of belangstelling kenbaar maken.

Het bestuur streeft er naar om de lezingen meer en meer in samenwerking met Kringen van het LGOG te organiseren.

9. Rondvraag

- Opgemerkt wordt dat de informatiemogelijkheden via internet waarschijnlijk een negatieve invloed hebben op het ledenbestand. In dat verband wordt er ook aan herinnerd dat een van de speerpunten voor het verkrijgen van provinciale subsidie inhoudt dat er activiteiten speciaal gericht worden op de jeugd. Bij de Heemkundedag Parkstad zowel als bij de Limburgse Genealogisch Dag is hiertoe medewerking bij scholen gezocht en alleen vanuit het basisonderwijs verkregen. Het resultaat was in beide gevallen een enthousiast begin, maar geen blijvend gevolg. Waarschijnlijk moeten we ons gaan realiseren en de overheid ervan gaan overtuigen dat bij het opwekken van geschiedkundige interesse, onder jeugd moet worden verstaan de groep van 40-plussers.
- De heer Siegelaer heeft in 1982 zijn verzameling overlijdensadvertenties aangeboden (i.v.m. plaatsgebrek bij verhuizing). Hij heeft daarna opnieuw een verzameling opgezet (omvattend 1982-2004) en biedt deze opnieuw aan (i.v.m. een weer aanstaande verhuizing). Gezien de eerdere ervaring (jarenlange opslag bij een der bestuursleden) zegt het bestuur toe te gaan informeren naar mogelijkheden tot onderbrenging van de verzameling in een archief.
- Er is een lezingencyclus voor de regio Noord-Limburg in voorbereiding over "De geschiedenis van het Notariaat in de loop der eeuwen".

10. Sluiting vergadering

Vier minuten eerder dan gepland kan voorzitter Riet Palmes aankondigen dat na een korte pauze Ton Hendricks, als bij uitstek Kessel-kenner, zal spreken over 'de familie Van Keerbergh - van Kessel', daarna onder leiding van Ton Hendricks bij stralend weer een dorpswandeling zal worden gemaakt en vervolgens de gelegenheid wordt geboden om nog wat na te praten in een dorpscafé. Na deze aankondiging sloot de voorzitter de vergadering.

L. NELISSEN † EN
G.C. CRUTS

Familie Hoefnagels

Een beknopte kwartierstaat uit de zeventiende eeuw

In het Limburgs Tijdschrift voor Genealogie, 1994, deel 1 is van de hand van G.C. Cruts het eerste deel van de uitgebreide kwartierstaat Cruts-Satijn gepubliceerd. Het laatste deel van deze kwartierstaat werd in het eerste deel van het Limburgs Tijdschrift voor Genealogie 1995 opgenomen. In deze kwartierstaat komt als nummer 838 ook Henricus Hoefnagels voor, afkomstig uit Borgerhout die in St. Pieter trouwde en zich daar ook vestigde.

In deze bijdrage van wijlen L. Nelissen met G.C. Cruts als medesamensteller wordt deze familie Hoefnagels in onderstaande beknopte kwartierstaat verder behandeld.

Generatie I / Probanden

1a. MARIA HOEFNAGELS, geboren St. Pieter 14-1-1691, gedoopt (rk) St. Pieter, overleden St. Pieter, trouwde en trouwde kerk (rk) [29] St. Pieter 3-5-1723
MATHIAS NELISSEN, geb. St. Pieter 3-8-1692, rk, hovenier landbouwer, overleden en begraven St. Pieter 26-12-1737.

Mathijs Nelissen testeert 10 mei 1729 t.o.v. notaris F.D. Janssens te Maastricht en maakt 13 december 1737 een aanvulling op dit testament, zoon van Mathias Nelissen [84], hovenier meester gardeniers-ambt, en Oda Le Corbusier [85]. Maria Hoefnagels hertrouwde St. Pieter op 2 februari 1738 met Franciscus Janssen. Getuigen waren: Gerardus Gorissen, Petrus Hameleers, Henricus van Gangelt, Anna Maria van den Broeck, Anna Hameleers.

1b. CATARINA HOEFNAGELS, geboren St. Pieter,

gedoopt (rk) St. Pieter 28-6-1694 Getuigen bij doop: Paulus Stas, Anna Mathijssen, overleden St. Pieter voor 29-1-1702.

1c. GEERTRUDIS HOEFNAGELS, geboren St. Pieter, gedoopt (rk) St. Pieter 19-10-1696. Getuigen bij doop: Reinerus Hamelers, Maria Hoefnagels.

1d. ELISABETHA HOEFNAGELS, geboren St. Pieter, gedoopt (rk) St. Pieter 3-4-1698. Getuigen bij doop: Joannes Hamelers, Maria Pelsers.

1e. CATHARINA HOEFNAGELS, geboren St. Pieter, gedoopt (rk) St. Pieter 29-1-1702. Getuigen bij doop: Petrus Dassen, Maria Librix. Zij huwde St. Pieter 21 oktober 1731 {get: Petrus Dassen, Joannes Dassen, Elisabeth Dassen, Anna Dassen}: Martinus Dassen.

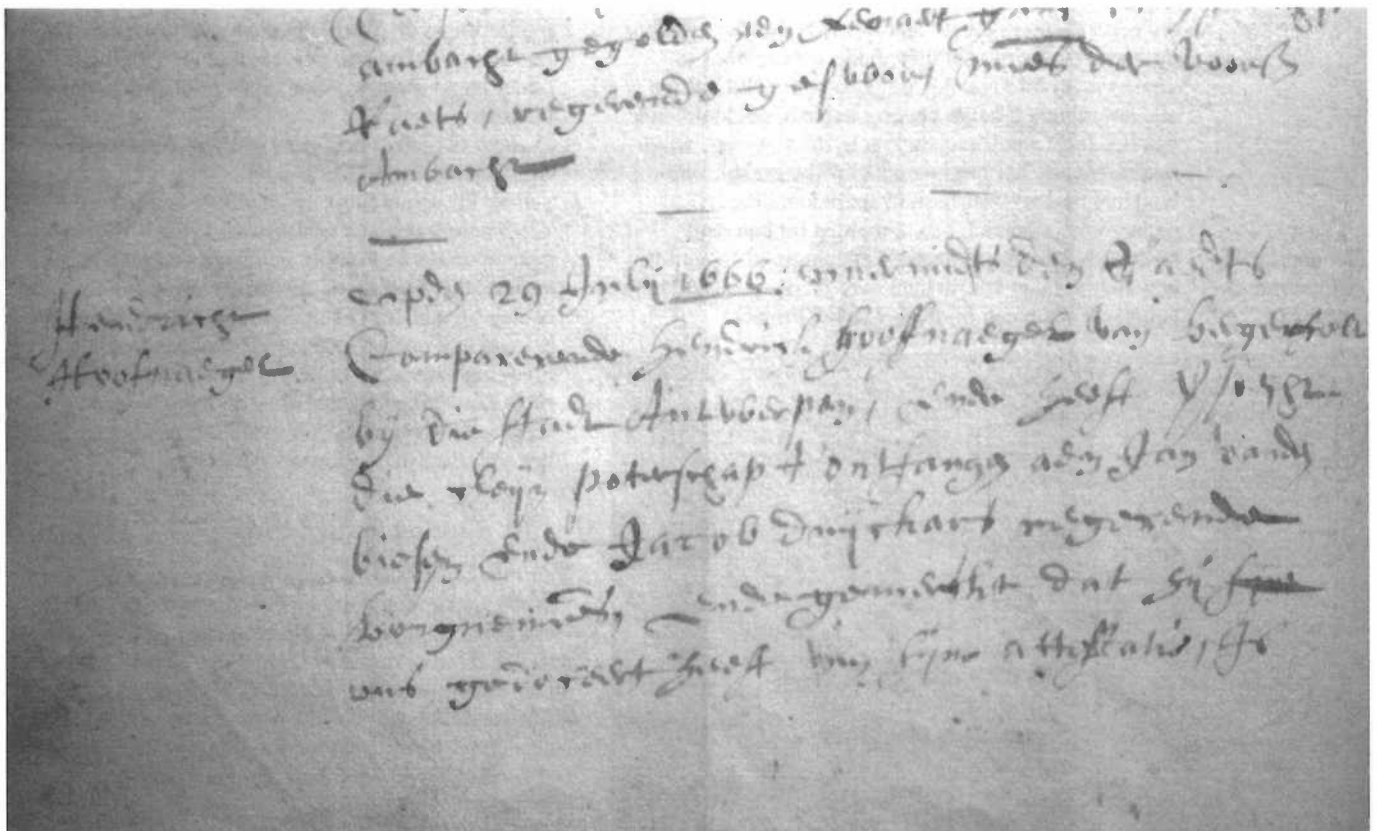
1f. HENRICUS HOFNAGEL, geboren St. Pieter, gedoopt (rk) St. Pieter 4-1-1705. Getuigen bij doop: orenMatthias van Gangelt, Catharina Fransen. Hij huwde te St. Pieter 30 september 1731 {get: Pieter Dassen, Henricus van Gangelt, Gerardus Jorissen, Catharina Hoofnaegels, Maria Jorissen}: Maria Jorissen.

1g. JUDOCUS HOEFNAEGEL, geboren St. Pieter, gedoopt (rk) St. Pieter 16-8-1711 Getuigen bij doop: Petrus Olislegers, Anna Pelsers, overleden St. Pieter voor 1-9-1711.

Generatie II / Ouders

2. JUDOCUS HOEFNAGELS, geboren en gedoopt (rk) St. Pieter 21-11-1666, overleden en begraven St. Pieter 21-8-1732, trouwde kerk (rk) [32] St. Pieter 5-2-1690

Gezwooren
Raad van Sint
Pieter. Het
burgerboek,
deel 95.A.

3. ELISABETRA HAMELERS, geboren St. Pieter voor 1690, gedoopt (rk) St. Pieter overleden St. Pieter 16-1-1725, begraven St. Pieter.

Generatie III / Grootouders

4. HENRICUS HOEFNAGELS, geboren Borgerhout (onder Deurne), gedoopt (rk) Antwerpen 20-12-1640, burger en gardenier St. Pieter, overleden St. Pieter, begraven St. Pieter 28-2-1705, trouwde voor 21 november 1666

5. MARIA WALRAVEN (WALRAND WARRON), geboren onbekend, rk, overleden St. Pieter, begraven St. Pieter 2-12-1709.

Uit dit huwelijk:

1. JUDOCUS HOEFNAGELS, geboren en gedoopt (rk) St. Pieter 21-11-1666 (= 2)
2. ELISABETHA HOEFNAGELS, geb. St. Pieter, gedoopt (rk) St. Pieter 21-11-1668. Getuigen bij doop: Joannes Rutten, Helena Lucassen, (mater: Marie Marschae), overleden St. Pieter voor 24-7-1670, begraven St. Pieter.
3. ELISABETHA HOEFNAGEL, geboren St. Pieter, gedoopt (rk) St. Pieter 24-7-1670 Getuigen bij doop: Joannes Frederici, Elisabeth Gielissen, (met vermelding 'Mortua est')~, overleden St. Pieter ca. 1670, begraven St. Pieter.
4. LUCIA HOEFNAGHEL (HOEFNAGELS), geboren St. Pieter, gedoopt (rk) St. Pieter 9-2-1673 Getuigen bij doop: Lucia van Aust, Petrus Vierboij Trajectensis, overleden St. Pieter, begraven St. Pieter 2-12-1746. Zij huwde St. Pieter 13 april 1697 Petrus Dassen. {get: Didacus van Langenroey, Gerardus Rosier, Maria Hoefnagel}. Begraven St. Pieter 9 juli 1730.
5. JOHANNA MARIA HOEFNAEGEL (HOEFNAGELS), geboren St. Pieter, gedoopt (rk) St. Pieter 19-9-1677. Getuigen bij doop: Joannes Frederix, Anna Geijjar, overleden St. Pieter. Zij huwde St. Pieter: 27 augustus 1702 met Matthias van Gangelt, {get: Hellena Niesen, Maria Theus} gedoopt St. Pieter 7 aug. 1676, tuinder, overleden St. Pieter 28 nov. 1756, zoon van Joannes en Elisabeth Hamelers. Uit dit echtpaar werden te St. Pieter kinderen geboren, die voor een talrijk nageslacht zorgden.

Generatie IV / Overgrootouders

8. JOOS (JODOCUS, JUDOCUS, JOOST) HOEFNAGELS, geboren Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 16-2-1615 eigenaar en bewoner van een huis te Borgerhout onder de schepenbank Doorne (Deurne) (1647). Op 8 juli 1647 kochten Joost Hoefnagel en zijn vrouw Giertruid Nevelinx een huis te Borgerhout onder Deurne bij Antwerpen. Het huis met bijbehorende gronden wordt op 4 september 1662 door de weduwe Hoefnagel en haar kinderen verkocht aan Jacquese Michielsens d'oude. (R.A. Antwerpen, archief hoofdbank Deurne, gichten, nr. 268.), overleden Antwerpen voor 4-9-1662, tr. kerk (rk) [195] Antwerpen 3-2-1636

9. GEERTRUIJT NEVELS, NEVELINX, NEVELINCK, geboren Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 22-4-1610, overleden te Antwerpen na 4 september 1662.

Uit huwelijk:

1. GUILM (WIHELMUS) HOEFNAGELS, geboren Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 14-11-1636 Getuigen bij doop in St. Jac.: Guilelm Pints, Maria Wijns, overleden Antwerpen na 4 september 1662.
2. CATHARINA HOEFNAGELS, geboren Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 18-7-1638 getuigen bij doop: Jacob Mathieussens, Catharina Rondaes, overleden Antwerpen na 4 september 1662.
3. HENRICUS HOEFNAGELS, geboren Borgerhout (onder Deurne), gedoopt (rk) Antwerpen 20-12-1640 (= 4)
4. JAN HOEFNAGELS, geboren Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 7-1-1643 Getuigen bij doop: Peter van Wijden, Maria Wainis, overleden. Antwerpen voor 4 september 1662.
5. ELISABETH HOEFNAGELS, geboren Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 19-12-1644. Getuigen bij doop in de St. Jac: Jan Brandts, Elisabeth Nevelincks, overleden Antwerpen na 4 september 1662.
6. JOOS HOEFNAGELS, geboren Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 15-1-1647. Getuigen bij doop in de St. Jac: Antoon Lemmens, Elisabeth Kerstens, overleden Antwerpen na 4 september 1662.
7. JACOB HOEFNAGELS, geboren Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 11-3-1649. Getuigen bij doop in de St. Jac: Rumoldus Smout, Jacoba Boonen, overleden Antwerpen na 4 september 1662.
8. GERTRUDA HOEFNAGELS, geb. Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 15-3-1651. Getuigen bij doop in de St. Jac: Hendrik Janssens, Catharina Fruythiers, overleden Antwerpen na 4 september 1662.
9. MARIA HOEFNAGELS, geb. Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 20-10-1654. Getuigen bij doop in de St. Jac: Cornelis Willemsen, Elisabeth Jentens, overleden Antwerpen na 4 september 1662.

Generatie V / Betovergrootouders

16. HENRICUS HOEFNAGELS, geboren Antwerpen ca. 1590, overleden Antwerpen ca. 1640, trouwde kerk (rk) Antwerpen juni 1610

17. LISKEN (ELISABETH) BUERMS, geboren onbekend voor 6-1610, rk, overleden Antwerpen voor 16 augustus 1619.

Uit hun huwelijk:

1. KATELIJNE HOEFNAGELS, geboren Antwerpen ca. 1611, rk. Zij huwde te Antwerpen in de St. Jac get: {Paulus Leermans, Theodoor Geubels.} Michiel Geubels.
2. JOOS (JODOCUS, JUDOCUS, JOOST) HOEFNAGELS, geboren Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 16-2-1615 (= 8)

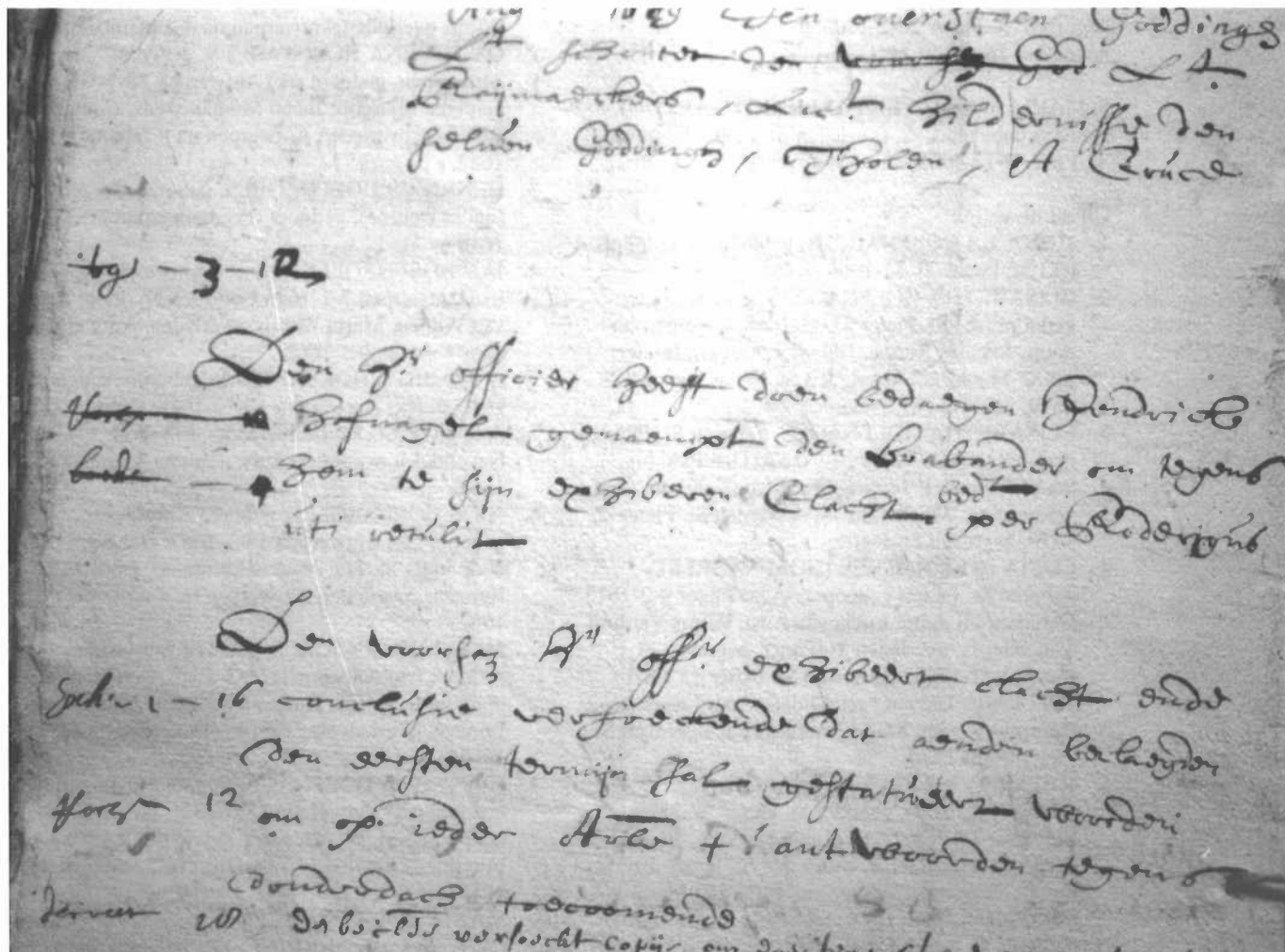
3. MAGDALENA HOEFNAGELS, geboren Antwerpen, gedoopt (rk) Antwerpen 23-1-1617. Getuigen bij doop in St. Joris: Martinus Verhoeven, Lynken van den Bos.

19. CATHARINA JANSSEN, geboren onbekend ca. 1590, rk, overleden Antwerpen ca. 1650.

Gezwooren Raad van Sint Pieter, deel 28.

18. JOANNES NEVELS (NEVELINCKS), geboren Antwerpen ca. 1590, rk, overleden Antwerpen ca. 1650, tr. Antwerpen voor 22 april 1610

De gegevens uit de kerkregisters van Antwerpen aangaande de oudste generaties zijn ontleend aan correspondentie gevoerd in 1983 tussen Gaston Roggeman uit Blaasveld (B) en Gerard Cruts uit Maastricht.

PL.M. VAN HOOF

De eerste dertig voorouders van Piet van Hoof

Kwartierstaat Piet van Hoof, secretaris sectie Genealogie LGOG

Inleiding

De reeks 'De eerste dertig voorouders van ...' wordt voortgezet met de bijdrage van Piet van Hoof. Na de bijdragen van achtereenvolgens twee geboren en getogen Zuid-Limburgers (Harry Strijkers en Wim Nolten), een Belgisch Limburger (Thieu Wieërs) en een uitgevlogen Zuid-Limburger (Jan-Willem Koten) volgt nu de bijdrage van een in Zuid-Limburg wonend en ingeburgerd Noord-Limburger uit een van origine Brabants geslacht.

Van de ouderparen in deze kwartierstaat zijn de kinderen opgesomd met hun overlijden of eerder huwelijk, dus feitelijk het moment waarop ze

(gedwongen of vrijwillig) definitief afscheid namen van het ouderlijk gezin.

De familienaam 'van Hoof'

De volkstelling van 1947 leverde in Noord-Brabant 2528 naamdragers voor de naam 'van Hoof' op, wat bijna 82% is van de 3086 naamdragers in heel Nederland. We kunnen dus gerust concluderen dat het een echt Brabantse naam is. In die telling is Limburg overigens met een aantal van 237 duidelijke tweede. De namen met 'van' worden algemeen beschouwd als herkomstnamen {R.A. Ebeling, 'Voor- en familienaamen in Nederland'} en de naam 'van Hoof' wordt

binnen die groep nader gepreciseerd als hofnaam {Jos Crott, 'Familienamen in Limburg'}. Deze verklaring sluit goed aan bij het gegeven dat de naam 'van Hoof' op diverse plaatsen in Brabant (onafhankelijk van elkaar) is ontstaan, dus in het gebied waar een boerderij ook wel 'ennen hoof' genoemd wordt. Toegegeven een echt bewijs voor deze naamsverklaring is in ons geval (tot nog toe) niet gevonden. De naam 'van Hoof' is in ons geval ontstaan in Stiphout, waar de kinderen van Adrianus Dir(c)(k)x en van (diens broer) Joannes Dirx de naam 'van Hoof' gingen gebruiken.

De familienaam 'Spreeuwenberg'

Voor de tweede familienaam in de dertig kwartieren, Spreeuwenberg, is uit mijn onderzoek gebleken dat het zelfs in absolute zin een echt Brabantse naam betreft. Alle dragers van die naam, ja zelfs in alle spellingsvarianties, stammen namelijk uit het Noord-Brabantse Geldrop. Dat het ook hier een herkomstnaam betreft is duidelijk doordat tot rond 1700 de naam consequent werd gebruikt in combinatie met het voorzetsel 'van'. De verklaring dat namen eindigend op -berg herinneren aan een heuvel of hoogte {Jos Crott, 'Familienamen in Limburg'} mag dan in het algemeen wel waar zijn, in dit geval echter ligt veel meer voor de hand dat de herkomst betrekking heeft op het vrij oude huis Spreeuwenburg(h) dat even ten noorden van het centrum van Vught heeft gelegen. Een bewijs van een dergelijke herkomst is vaak moeilijk te leveren aangezien dan de betrokken persoon pas in zijn nieuwe woonplaats die herkomstnaam kreeg toebedeeld. In ons geval berust het hiervoor uitgesproken vermoeden op de naamsvermelding van 'Jan Peeter Rovers van Spreeuwenbergh tot Geldrop, de kleinzoon van de nog niet gelokaliseerde Rover Peter Roversz. Het meerdere keren opduiken van de naam 'van Spreeuwenburg' naast de naam 'van Spreeuwenberg(h)' sterkt wel het hiervoor uitgesproken vermoeden, maar ook dit levert nog geenszins het zo graag geziene bewijs.

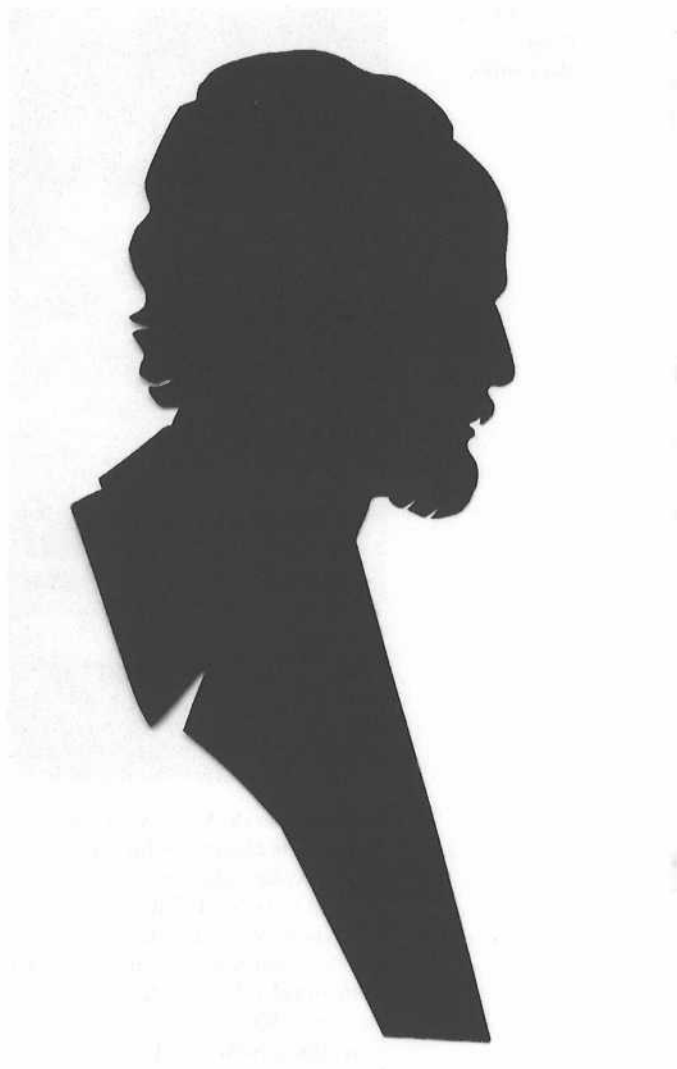
Generatie I (Proband)

1. Peter Leonardus Martinus **van Hoof** (Piet), geb. Merselo (gem. Venray) 30-6-1937, ged. (rk) Merselo, werktuigbouwkundige, lead auditor, tr. (bs) Horst 22-12-1969, tr. (rk) Horst 15-8-1970 op 33-jarige leeftijd met de 34-jarige Gijsberta Gezina Maria Louisa **Boekestijn** (Gijs), geb. Horst 24-3-1936, ged. (rk), zwemonderwijzeres, dochter van Gijsbertus Nicolaas Boekestijn en Beatrix Louisa Wilhelmina Jozefina Schoeber.

Kinderen:

- a. Chantal Beatrix Gertruda (Chantal), geb. Spaubeek 5-9-1971, purser (KLM), samenwonend te Leiderdorp.
- b. Leon Gijsbertus Lucas (Leon), geb. Geleen (ziekenhuis) 20-10-1973, archeoloog (prehistorie), wonend te Oegstgeest.

Piet ging al vroeg met zijn invalide vader de boerderijen langs om de verkoop van tweedaags kuikens te

P.L.M. van Hoof (nr. 1), in 1984 op Montmartre met de schaar geknipt portret.

registreren. Hij zou dankzij de bemiddelende financiële hulp van deputé Peters toch in staat worden gesteld om een succesvolle studie aan de H.T.S. te gaan volgen. Als werktuigbouwkundige kwam Piet bij de chemische bedrijven van DSM in Zuid-Limburg terecht om vervolgens via het vertegenwoordigerschap voor een Noord-Hollandse handelsfirma over te stappen naar een Zuid-Hollands productiebedrijf en daarvoor in Voorschoten te gaan wonen met West-Europa als zijn werkterrein. De opgedane veelzijdige ervaring zou hem, toen een keurings- en certificatie-instituut werd opgericht, weer terug brengen naar Zuid-Limburg, waar het gezin in Nieuwstadt ging wonen. Piet kwam via de voetbal in aanraking met het verenigingsbestuur en na de overstap naar de motor- en autosport zowel in het plaatselijk als in het provinciaal bestuur. Tegen het einde van zijn actieve sportleven zou hij 'besmet' raken met het virus dat wordt aangeduid met 'genealogie'. Na de overstap naar het westen van het land zou hij ook in deze 'tak van sport' toetreden tot het bestuur als penningmeester van de afdeling Den Haag-Leiden van de NGV. Na zijn terugkeer in Zuid-Limburg werd hij penningmeester van de Sectie Genealogie en bestuurslid van de afdeling Zuid-

G.G.M.L. van
Hoof-
Boekestijn.

Limburg van de NGV. Als vertegenwoordiger van de Sectie Genealogie zou hij samen met Jo Hoen (Documentatiecentrum van de Sectie Genealogie), Vliegen (NGV-afd. Zuid-Limburg) en van Beek (NGV-afd. Noord & Midden-Limburg) aan de wieg staan van wat later zou resulteren in de Gendalim-CD-Roms. Momenteel is hij secretaris van de Sectie Genealogie van het LGOG en voorzitter van de Heemkunde Vereniging Nieuwstadt.

Gijs kreeg haar in Limburg vrij zeldzaam voor meisjes gebruikte roepnaam (Gijsje) omdat haar vader Gijs verongelukte voordat zij was geboren. Zij ging in opleiding voor verpleegster en ging vervolgens werken als doktersassistente. Het verlangen naar de wijde wereld bracht haar achtereenvolgens naar Engeland, België, Istanbul en weer Brussel. Terug in Nederland was het echter gauw gedaan met het vrije leventje. Honkvast waren Gijs en Piet echter ook samen niet. Intussen hebben Gijs en Piet zich gerealiseerd dat zij allebei nog nergens zo lang gewoond hebben dan in Nieuwstadt en zij hebben dus maar besloten om daar ook niet meer weg te gaan, tenzij de gezondheid roet in het eten gooit.

Generatie II (Ouders)

2. Johannes Leonardus **van Hoof** (Lei, Nat), geb. Merselo (op de Fiethof) 4-7-1905, ged. (rk), herder, akkerknecht, medewerker Boerenbond, invalide, overl. Venray (ziekenhuis) 14-1-1969 op 63-jarige leeftijd, begr. Venray 18-1-1969 (kerkhof St. Petrus Banden), bij opheffing van dit kerkhof herbegraven op Begraafplaats Boschhuizen (vak O), tr. (bs) Venray 5-10-1936, tr. (rk) Ysselsteyn 6-10-1936 op 31-jarige leeftijd met de eveneens 31-jarige

3. Maria Gertruda **Spreeuwenberg** (Truij), geb. Klein-Oirlo (gem. Venray) 25-2-1905, ged. (rk), overl. Venray

(verpleeghuis Beukenrode) 22-10-2001 op 96-jarige leeftijd, begr. Venray 26-10-2001 (begraafplaats Boschhuizen, bij haar man).

Kinderen:

- a. Peter Leonardus Martinus, geb. Merselo 30-6-1937, volgt nr.1
- b. Hendrikus Hubertus (Harrie), geb. Merselo 27-9-1939, bankwerker, tr. (bs) Venray 27-4-1965, tr. (rk) Oirlo 29-4-1965 met Gerarda Maria **Versteegen** (Ger).

Nat ging al vroeg als schaapherder aan het werk bij een van de beroemde schapenhouderfamilies (van Meijel te Merselo) uit de gemeente Venray. Hij wist daarna als akkerknecht bij de Merselose boeren een zodanig goede naam op te bouwen dat hij in 1936 door hen werd aangesteld bij het loodsencomplex van hun coöperatie (plaatselijke locatie Boerenbond). Al voor de geboorte van zijn tweede zoon zou Nat gezondheidsproblemen krijgen die na enkele jaren definitief uitmondde in invaliditeit. In 1948 mocht hij een bedevaartsreis naar Lourdes (F) meemaken. Truij ging met haar ouderlijk gezin als een der eerste gezinnen over naar het nieuwe peelontginningsdorp Ysselsteyn. Daar leerde zij hard werken wat haar later goed van pas zou komen toen haar man al snel invalide werd en (in een tijd met weinig voorzieningen voor invaliden) alle werk voor het gezin op haar schouders terecht kwam.

Generatie III (Grootouders)

4. Hendrikus **van Hoof**, geb. Vierlingsbeek 18-11-1874, ged. (rk), dienstknecht (1902), landbouwer (1904), overl. Merselo 18-4-1956 op 81-jarige leeftijd,

C.B.G. van Hoof (nr. 1a).

L.G.L. van Hoof (nr. 1b) met zijn hobby als beroep.

tr. (bs) Venray 18-4-1902 op 27-jarige leeftijd met de 32-jarige

5. Anna Maria Ewals, geb. Merselo 30-6-1869, ged. (rk), overl. Merselo 18-9-1957 op 88-jarige leeftijd, begr. Merselo.

Kinderen:

- a. Peter Antoon (Toën), geb. Merselo 17-2-1903, landbouwer, tr. (bs) Venray 5-3-1930 met Anna Wilhelmina Huberta **Stiphout** (An).
- b. Levenloze dochter Merselo 29-5-1904 (tweeling).
- c. Levenloze dochter Merselo 29-5-1904 (tweeling).
- d. Johannes Leonardus, geb. Merselo 4-7-1905, volgt nr. 2.
- e. Hendrika Wilhelmina (Mina), geb. Merselo 30-10-1906, tr. (bs) Venray 21-5-1943, tr. (rk) Merselo 25-5-1943 met Franciscus **van den Akker** (Frans), landbouwer.
- f. Peter Johannes (Piëter), geb. Merselo 8-2-1908, landbouwer, tr. (bs) Venray 4-5-1936, tr. (rk) Venray 5-5-1936 met Johanna Petronella **Ewals** (An).
- g. Hendrikus Martinus (Teng), geb. Merselo 26-12-1909, landbouwer, tr. (bs) Venray 21-4-1941 met Wilhelmina **van Tilburg** (Mien).
- h. Gerarda (Grada), geb. Merselo 9-6-1912, tr. (bs) Venray 21-4-1941, tr. (rk) Merselo 22-4-1941 met Petrus Johannes Mathijs **Spreuwenberg** (Pietje), landbouwer, neef van nr. 3.

Hendrikus kwam op 28-2-1902 als alleenstaande uit Beeck (Pruisen) naar Venray {Bevolkingsregister Venray} en was uit hoofde van broederdienst vrijgesteld voor de Nationale Militie. Hendrikus kocht in Merselo een huis en boerderij (gelegen op het adres

M39, later Straat 4 genoemd) van Martinus Bollen, een kinderloze oom van Anna Maria Ewals. Hendrikus Ewals (nr.10.c), een ongehuwde broer van Anna Maria, die tot dan toe in dienst was geweest bij genoemde Bollen, bleef ook na de verkoop inwonend in de boerderij (bij de nieuwe eigenaars). In mei 1950 brak door onbekende oorzaak brand uit met als gevolg dat de, grotendeels met stro gedekte, schuur verloren ging evenals de landbouwmachines en de voorraad haver. Het woonhuis kon, dankzij de hulp van burens en de brandweer behouden blijven. De nieuwe schuur zou worden gebouwd waar voorheen de schaapskooi had gestaan en deed in 1952, bij de gouden bruiloft, dienst als feestzaal.

Anna Maria was in de familie de laatste draagster van de "toer", de typisch "ouderwets-stadse" hoofdtooi in het Noord-Limburgse gebied rond Venray. Allereerst was er een muts over het hoofd en daaroverheen kwam dan de rijkelijk met kant bewerkte toor (ABN voor de "toer"), waar overheen een grote losse bloemversiering was geplaatst. De kant kwam uit België en de kunstbloemen veelal uit Frankrijk. Bij lichte rouw (voor verre familie) werden de bloemen van de toor verwijderd en een zwarte tule over het restant gedaan. Bij zware rouw werd zelfs de kant verwijderd. De halvemaanvormige krans kunstbloemen eindigde in op de rug afhangende lange linten en was gehecht op een met ijzerdraad verstevigd stuk gaas. Deze hoofdtooi was gegroeid vanuit de bescheiden bloem- en lintversiering, die tegen de enorme vroeg- en midden-negentiende eeuwse mutsebollen bijna niet opviel. Het toenmalige mutstype, nogal algemeen voorkomend tot in Frankrijk toe, had een hoog opgezette bol van neteldoek, versierd met fijn borduursel in doorstop- en kettingsteektechniek. In latere perioden werd deze bol kleiner en de geplooidde voorrand van de muts verstijfde tot een hard gepijpt en laiton (= omwoeld metaaldraad) verstevigd luifeltje. Voor de bol kwam toen de doorgestopte tule in gebruik. Vrijwel onverbrekkelijk met het dragen van de toor was verbonden het dragen van gouden halskettingen en bijpassende oorkettingen. De toor was een kostbaar kledingstuk, de duurder exemplaren kostten ver boven de f 100,00. Daarenboven werd de toor met bloemen versierd; naarmate er meer en mooiere bloemen waren aangebracht des te rijker was de draagster. De toor ging overigens veelal een mensenleeftijd mee en werd ook plaatselijk gemaakt en gewassen. Hendrikus overleed op de trouwdatum en was dus exact 54 jaar (voor de wet) getrouwd. In dit opzicht

Zilveren bruidspaar Van Hoof-Spreuwenberg.

zouden Hendrikus en Anna Maria nog verslagen worden door hun oudste zoon "Toën" die pas na een ruim 55-jarig huwelijk kwam te overlijden. Ook de huwelijken van de andere kinderen waren allen langdurig: Teng 51 jaar op zes dagen na, Mina vijftig jaar en zeven maanden, Piëter 48 jaar, Grada 44 jaar en Lei 32 jaar.

6. Leonardus Spreuwenberg (Lei), geb. Horst 21-7-1877, landbouwer, overl. Venray (zkhs) 1-10-1946 op 69-jarige leeftijd, tr. (bs) Venray 12-4-1901 op 23-jarige leeftijd met de 28-jarige

7. Petronella Kimmelings, geb. Oirlo 14-4-1872, overl. Ysselsteyn 12-8-1931 op 59-jarige leeftijd.

Kinderen:

- Francisca Huberdina (Diena), geb. Klein-Oirlo 21-4-1903, tr. (bs) Venray 10-8-1931 met Pieter Hendrikus **Teeuwen** (Harrie), ambtenaar Nederlandse Spoorwegen.
- Maria Gertruda (Truij), geb. Klein-Oirlo 25-2-1905, volgt nr. 3.
- Aleida Theodora (Leida), geb. Klein-Oirlo 3-5-1906, tr. Venray 29-4-1938 met Gerardus **Coenen** (Gerrit), landbouwer.
- Petrus Matheus Hubertus (Piet), geb. Klein-Oirlo 14-8-1907, tractorchauffeur, tr. (bs) Erp 3-9-1943 met Petronella **van der Sanden** (Nel).
- Anna Maria (Marie), geb. Klein-Oirlo 5-11-1909, zuster 'Euthalie' (kleine zuster van de H. Jozef), overl. Nijmegen 17-1-1989.
- Gerardus Hubertus (Grad), geb. Kein-Oirlo 17-4-1912, landbouwer, tr. (bs) Venray 29-4-1938, tr. (rk) Leunen 3-5-1938 met Maria Petronella **de Bruijini** (Nel).
- Wilhelmus Hubertus (Wim / Helm), geb. Klein-Oirlo 2-7-1913, eerst opperman, later gemeente-arbeider, tr. (bs) Venray 17-8-1945, tr. (rk) Leunen 21-8-1945 met Hendrika Maria **Gooren** (Drika).

Leonard kreeg voor zijn huwelijk toestemming van de commandant van het 2e Regiment Infanterie, waarbij hij was ingelijfd. Het gezin trok van Klein-Oirlo naar een ontginningsboerderij in de Peel te Ysselsteyn.

Generatie IV (Overgrootouders)

8. Antonie van Hoof, geb. Bakel 23-3-1833, dagloner, landbouwer, overl. Venray 2-5-1893 op 60-jarige leeftijd, tr. (2) (bs) Venray 22-4-1881 met Johanna van Oirschot (geb. Venray 23-9-1843, overl. Venray 9-3-

Reproductie ter herinnering aan de plechtige H. Communie van J.L. van Hoof (nr. 2).

Reproductie ter herinnering aan de Eerste H. Communie van M.G. Spreuwenberg (nr. 3).

1889), tr. (1) (bs) Vierlingsbeek 15-6-1867 op 34-jarige leeftijd met de 25-jarige

9. Maria van Langen, geb. Vierlingsbeek 12-5-1842, overl. Vierlingsbeek 1-7-1880 op 38-jarige leeftijd.

Kinderen uit het eerste huwelijk:

- Christiaan, geb. Vierlingsbeek 30-5-1869, zadelmaker, tr. (bs) Uden 7-6-1901 met Johanna **Neggens**.
- Johanna (Han), geb. Vierlingsbeek 9-3-1872, tr. (bs) Venray 17-4-1896 met Johannes **Arts**, landbouwer.
- Levenloze dochter, Vierlingsbeek 15-8-1873.
- Hendrikus, geb. Vierlingsbeek 18-11-1874, volgt nr. 4.
- Martinus, geb. Vierlingsbeek 5-11-1877, overl. Venray 18-6-1888 op tienjarige leeftijd.

Kinderen uit het tweede huwelijk:

- Wilhelmina Maria Catharina (Willemien), geb. Venray 26-5-1882, tr. (bs) Venray 29-5-1908, tr. (rk) Venray 2-6-1908 met Pieter Jan **van Helden** (Petranes), landbouwer.
Op de dag van hun bruiloft brandde hun huis aan den Hegelsom af met als gevolg dat Willemien pas op 23 juli 1908 vanuit de gemeente Venray zou verhuizen naar de gemeente Horst.
- Peter Antoon, geb. Venray 14-10-1887, tr. Düsseldorf-Eller (D) 16-1-1920, tr. (rk) Düsseldorf-Eller (D) 24-1-1920 met Rosalia **Plutnik**.
Voor Peter Antoon zie 'Een oudoom teruggevonden' in LTvG Jrg. 29 (2001) blz.70-71.

*De Heilwensch
(uitgesproken
en aangeboden)
bij de huwe-
lijksvoltrekking
van het echt-
paar Van Hoof-
Spreeuwenberg.*

Antonie werd op 26-4-1856 ingelijfd bij de Nationale Militie en na volbrachte dienstdienst op 15-5-1861 ontslagen. Antonie woonde met zijn eerste vrouw te Vierlingsbeek in de Heihoek en verhuisde op 20-4-1881, dus met het oog op zijn tweede huwelijk, naar het Laagriebroek in Venray. Johanna was eerder weduwe van Willem Vullings en bracht hiervan vijf

*Tekst van de
Heilwensch.*

Heilwensch
ter gelegenheid van de
huwelijksvoltrekking
van
Johannes Leonardus van Hoof
en
Maria Gertruda Spreeuwenberg
Voltrokken te IJsselsteijn (L.)
6 October 1936

Heil op den dag van heden !
Heil U, Bruidegom en Bruid !
Nu de band der ware liefde
Uw beider harten samensluit.

Voor het altaar nederknielend
Schonkt gij wederzijds uw hart,
Onverbreekbare trouw belovend,
In des levens leed en smart

En de zegen van den Hemel
Stroomde toen uit 's priesters band
Overvloedig op U neder
En bevestigde dien band.

En het teeken van die Liefde
Ja, nog sterker dan de dood,
Is de ring, dien gij, o bruidegom,
Uwe lieve bruid aanbodt.

Deelt dan lang die zoete vreugde,
Stroom de zegen van den Heer,
Als den rozendauw zoo rijkelijk
En zoo vruchtbaar op U neer.

Weest gezegend in Uw streven
In uw heil en in uw werk,
Dat U heil en voorspoed volgen
Door de liefde dubbel sterk.

Juicht nu op den dag van heden,
Juicht nu Bruidegom en Bruid,
Nu de band der ware liefde,
Uw beider harte samen sluit.

Wij allen deelen in uw vreugde,
In uw blijdschap met u mee,
Weest gelukkig hier en later,
Is onz' wensch, onz' hartebée.

Opedragen door:
Mina van Hoof en Leida Spreeuwenberg

kinderen mee in haar tweede huwelijk. Toen Antonie's negenjarige dochter Johanna vier maanden later ook uit Vierlingsbeek naar het ouderlijk gezin kwam waren er dus al negen kinderen; Antonie en Johanna zouden samen nog twee kinderen krijgen. Na Antonie's overlijden zouden de onroerende goederen bij publieke veiling worden verkocht.

10. Peter Johannes Ewals, geb. Venray 6-1-1839, dienstknecht, dagloner, landbouwer, overl. Merselo 17-6-1926 op 87-jarige leeftijd, tr. (bs) Venray 1-5-1865 op 26-jarige leeftijd met de 23-jarige

11. Helena Bollen, geb. Merselo 7-6-1841, overl. Merselo 23-10-1918 op 77-jarige leeftijd.

Kinderen:

- a. Johanna Gertruda (Han), geb. Merselo 21-11-1866, tr. (bs) Venray 17-7-1903 met Hermanus **Bardoel** (Maan), landbouwer.
- b. Anna Maria, geb. Merselo 30-6-1869, volgt nr. 5.
- c. Hendrikus (Drikus), geb. Merselo 10-2-1872, ongehuwd, overl. Merselo 28-5-1948.
- d. Hendrina, geb. Merselo 19-1-1875, tr. (bs) Venray 1-5-1903 met Jan Mathijs **van Cuijk**, landbouwer.
- e. Leonardus Ewals, geb. Venray 21-12-1877, overl. Venray 17-3-1878.
- f. Lamberdina (Lamberdien), geb. Merselo 21-3-1879, tr. (bs) Venray 29-5-1908 met Hermanus **Zegers**, dienstknecht.
- g. Godefridus, geb. Merselo 6-2-1882, dienstknecht, ongehuwd, overl. Merselo 14-2-1909.
- h. Petronella (Nel), geb. Merselo 16-5-1886, tr. (bs) Venray 12-4-1912 met Cornelis **Pluk** (Knillis), landbouwer.

Peter Johannes is tot geen dienst voor de Nationale Militie verplicht geweest daar het hem bij loting ten deel gevallen nummer buiten oproeping is gebleven.

12. Pieter Spreeuwenberg, geb. Horst 25-12-1835, akkerman, overl. Venray 26-5-1893 op 57-jarige leeftijd, tr. Horst 16-6-1876 op 40-jarige leeftijd met de 28-jarige

13. Francina Janssen, geb. Horst 15-12-1847, overl. Venray 17-7-1902 op 54-jarige leeftijd.

Kinderen:

- a. Leonard, geb. Horst 21-7-1877, volgt nr. 6.
- b. Willem Bernard (Willem), geb. Horst 6-11-1878, landbouwer, tr. (bs) Horst 22-4-1904 met Maria Margaretha **Vervoort**.
- c. Johanna Beatrix (Han), geb. Horst 1-8-1880, zuster 'Dominica' (Franciscanesse), overl. USA Juli 1972.
- d. Joannes Willem (Hannes), geb. Horst 21-6-1882, tr. Venray 12-5-1916 met Anna Maria **Jenniskens**. Jan Willem verkocht in 1954 zijn woning aan zijn nicht nr. 3.
- e. Maria Wilhelmina (Mien), geb. Horst 10-7-1884, tr. (bs) Venray 24-5-1907 met Peter Johannes Hubertus **van de Water**, landbouwer.
- f. Maria Catharina (Trien), geb. Horst 4-11-1885, zuster 'Bernadette' (Franciscanesse), overl. USA na 17-5-1982.
- g. Jacobus (Jakob), geb. Horst 25-11-1887, ongehuwd, overl. Peoria (Illinois, USA) 10-9-1982.

- h. Gerardus Hubertus (Grad), geb. Oirlo 11-9-1892, landbouwer, tr. (bs) Horst 8-4-1921 met Maria Gertruda **Verlinden** (Truuj).

Pieter was in 1870 als knecht ingeschreven bij brouwerij Derks (de latere brouwerij Vullings).

14. Leonard Kimmelings, geb. Oirlo 5-8-1823, landbouwer, overl. Venray 31-5-1905 op 81-jarige leeftijd, tr. (bs) Venray 13-2-1857 op 33-jarige leeftijd met de 23-jarige

15. Henrica Huberdina Bots, geb. Swolgen 28-3-1833, overl. Venray 19-5-1877 op 44-jarige leeftijd.

Kinderen:

- a. Johanna Margaritha, geb. Castenray 23-1-1858, tr. Venray 29-4-1887 met Wilhelmus **Smids**, landbouwer te Castenray.
- b. Cornelis, geb. Oirlo 23-7-1859, overl. Oirlo 6-2-1862 op tweejarige leeftijd.
- c. Antoon, geb. Oirlo 18-3-1861, tuinder, landbouwer, tr. Venray 13-4-1894 met Anna Elisabeth **Geurts**.
- d. Cornelis (Knillis), geb. Oirlo 27-4-1863, landbouwer, koetsier te Geysteren, kerkmeester te Castenray, tr. Venray 17-4-1896 met Wilhelmina **Friesen**.
- e. Jakobus, geb. Oirlo 4-3-1865, landbouwer, tr. Venray 7-4-1899 met Johanna **Pouwels**.
- f. Anna Maria Gertrudis, geb. Oirlo 25-3-1867, ongehuwd, overl. Oirlo 21-3-1890.
- g. Wilhelmina (Mien), geb. Oirlo 15-3-1870, dienstmeid, tr. Venray 11-5-1900 met Antoon **Dinghs** (Toën).
- h. Petronella, geb. Oirlo 14-4-1872, volgt nr. 7.
- i. Gerardus Hubertus, geb. Venray 25-10-1874, landbouwer, ongehuwd, overl. Venray 25-11-1899 op 25-jarige leeftijd.

Dit gezin woonde te Oirlo, een dorp met een eeuwenlange zelfstandige historie. De heerlijkheid Oirlo had ondermeer eigen rechtspraak. Oirlo verloor zijn zelfstandigheid toen het, nog tijdens het leven van Leonardus, door de Fransen werd toegevoegd aan de gemeente Venray; daarmee werd het waarschijnlijk het oudst bewoonde gedeelte van de nieuw gevormde gemeente Venray.

Blijkens de nalatenschap van dochter Anna Maria Gertrudis bevatte de onverdeelde gemeenschappelijke boedel (in 1890) ook een ontginning aan de Zandhoek. De nalatenschap van zoon Gerardus Hubertus wijst uit dat de gemeenschappelijke boedel door vader en de kinderen werd verkocht aan zoon en mede-eigenaar Jacobus.

De zonen Antoon en Jacobus werden geschikt bevonden voor de Nationale Militie, zoon Cornelis vrijgesteld wegens broederdienst en zoon Gerardus Hubertus wegens volbrachte broederdienst.

Generatie V (Betovergrootouders)

16. Adriaan van Hoof, ged. (rk) Stiphout 6-1-1790 zoon van Johannes van Hoof en Maria van Woensel, landbouwer (1823-1825), lompenkramer (1828), pottenkramer (1830), werkman (1845), dagloner (1847), arbeider (1852), bouwman (1853), overl. Bakel

Portretfoto van H. van Hoof (nr. 4).

30-9-1853, tr. (bs) Bakel 8-2-1823 met:
17. Ida Manders, ged. (rk) Bakel 9-9-1790 dochter van Johannes Manders en Maria de Wit, overl. Bakel 2-3-1845.

Kinderen:

- a. Johannes, geb. Bakel 5-12-1823.
- b. Johannes, geb. Bakel 24-10-1825, wever, tr. (bs) Bakel 2-10-1852 met Catharina **Manders**.

A.M. Ewals (nr. 5) met de "Toer".

- c. Martinus, geb. Bakel 13-5-1828, overl. Bakel 17-5-1847.
- d. Hendricus, geb. Bakel 6-12-1830, akkerknecht, tr. (bs) Venray 13-10-1860 met Maria **Smals**.
- e. Antonie, geb. Bakel 23-3-1833, volgt nr. 8.

Adriaan had als signalement: 1,60 m lang, ovaal aangezicht, hoog voorhoofd, blauwe ogen, kleine neus, grote mond, ronde kin, bruine haren, blonde wenkbrauwen en geen bijzondere kenmerken. Hij is op grond van zijn lotingsnummer niet opgeroepen geweest voor de Nationale Militie.

18. Hendrikus van Langen, geb. en ged. (rk) Vierlingsbeek 27-1-1800 zoon van Laurentius van Langen en Anna Maria Jansen, schoenmaker (1840-1868), woonde te Groeningen (N-B) (in 1868), overl. Vierlingsbeek 2-2-1882 op 82-jarige leeftijd, tr. (1) (bs) Vierlingsbeek 1-6-1839 op 39-jarige leeftijd met de 23-jarige Margaretha Kelders (geb. Vierlingsbeek 27-1-1816, overl. Vierlingsbeek 3-4-1840), tr. (2) (bs) Vierlingsbeek 1-5-1841 op 41-jarige leeftijd met de 38-jarige

19. Johanna Geurts, geb. en ged. (rk) Beers 7-4-1803 dochter van Abel Geurts en Alberdina Derks, dienstmeid, overl. Vierlingsbeek 25-4-1859 op 56-jarige leeftijd.

Kind uit het eerste huwelijk:

- a. Laurens van Langen, geb. Vierlingsbeek 21-3-1840, zadelmaker (in 1868), woonde te Grave (in 1868), tr. (bs) Boxmeer 5-8-1868 met Willemina van **Gemert**.

Kinderen uit het tweede huwelijk:

- b. Maria van Langen, geb. Vierlingsbeek 12-5-1842, volgt nr. 9.
- c. Alberdina van Langen, geb. Vierlingsbeek 5-2-1845, tr. (bs) Vierlingsbeek 23-4-1881 met Antoon **Nissen**, metselaar.

Hendrikus had als signalement: 1,745 m lang, lang aangezicht, rond voorhoofd, blauwe ogen, spitse neus, gewone mond, ronde kin, bruine haren en wenkbrauwen en geen bijzondere kenmerken. Hij had al vóór zijn huwelijk vijf jaar voor de Nationale Militie gediend bij de 13e Afd. Infanterie.

*Gouden
bruiloft van het
echtpaar Van
Hoof-Ewals.*

20. Hendrikus Ewals, geb. Merselo 24-10-1809 zoon van Petrus Ewals en Wilhelmina Minten, akkerknecht (1837), akkerman (1838), dagloner (1873-1879), overl. Venray 10-12-1879 op zeventigjarige leeftijd, tr. (2) (bs) Venray 16-1-1851 met Francina Tijssen (geb. Milheeze 6-3-1817, overl. Venray 6-11-1896), tr. (1) (bs) Venray 8-4-1837 op 27-jarige leeftijd met de eveneens 27-jarige

21. Joanna Maria Selten, geb. Rijkevoort 26-8-1809 dochter van Cornelius Selten en Helena Keijsers, overl. Gouda 21-4-1848 op 38-jarige leeftijd.

Kinderen:

- a. Joannes, geb. Merselo 25-1-1838, overl. Merselo 28-1-1838.
- b. Peter Johannes, geb. Venray 6-1-1839, volgt nr. 10.
- c. Maria Helena, geb. Venray 20-9-1842, dienstmeid, overl. Venray 14-6-1862.
- d. Petronella, geb. Venray 2-8-1845, dienstmeid, tr. (bs) Venray 30-4-1873 met Jan van **Lierop**, landbouwer.

22. Leonardus Bollen, ged. (rk) Venray 19-10-1798 zoon van Godfried Bollen en Joanna Custers, dagloner, akkerknecht (1832), landbouwer (1845), kon niet schrijven, overl. Venray 24-3-1878, tr. (2) (bs) Venray 5-9-1845 met de 32-jarige Petronella Peeters (geb. Venray 5-4-1813, overl. Venray 23-8-1890), tr. (1) (bs) Venray 5-5-1832 met de 26-jarige

23. Anna Maria Jacobs, geb. Venray 30-9-1805 dochter van Antonius Jacobs en Maria Martens, akker-vrouw, kon niet schrijven, overl. Venray 21-12-1843 op 39-jarige leeftijd.

Leonardus had voor zijn eerste huwelijk (in 1832) voldaan aan de Nationale Militie.

Het gezin woonde te Venray aan de Langstraat (1833-1835) en te Merselo (1838-1841).

Kinderen uit het eerste huwelijk:

- a. Godfried, geb. Venray 1-5-1833, landbouwer, tr. (bs) Maashees en Overloon 9-10-1869 met Anna Maria **Otten**.
 - b. Joanna, geb. Venray 30-8-1835, tr. (bs) Venray 16-1-1871 met Peter Franciscus van **Gerven**, schap-herder.
 - c. Hendrina, geb. Venray 20-8-1838, overl. Venray 14-2-1847.
 - d. Helena, geb. Venray 7-6-1841, volgt nr. 11.
- Kinderen uit het tweede huwelijk:
- e. Martinus, geb. Venray 10-8-1846, landbouwer, tr. (bs) Venray 26-4-1878 met Hendrina **Vollenberg**.
 - f. Theodorus, geb. Venray 22-8-1848, overl. Venray 21-7-1855.
 - g. Hendrina, geb. Venray 24-5-1850.
 - h. Petronella, geb. Venray 13-10-1852, tr. (bs) Maashees en Overloon 10-5-1880 met Antonius **Jacobs**, dienstknecht.

24. Bernardus Spreeuwenberg, geb. Horst 30-3-1805 zoon van Matthijs Spreeuwenberg en Margaretha Denissen, landbouwer, overl. Horst 31-5-1852 op 47-jarige leeftijd, tr. Horst 4-5-1831 op 26-jarige leeftijd met de 21-jarige

25. Maria Catharina Geurts, geb. Meterik 1-1-1810 dochter van Petrus Geurts en Wilhelmina Lenssen, overl. Horst 17-10-1888 op 78-jarige leeftijd.

Kinderen:

- a. Mathijs, geb. Horst 6-7-1831, landbouwer, tr. Horst 23-6-1865 met Anna Maria Elisabeth **Cox**.
- b. Antoon, geb. Horst 6-1-1833, akkerman, tr. Horst 17-4-1863 met Christina **Hendrix**.
- c. Frans, geb. Horst 10-6-1834, landbouwer, tr. Horst 27-4-1877 met Hendrika **Jeurissen**.
- d. Pieter, geb. Horst 25-12-1835, volgt nr. 12.
- e. Beatrix, geb. Horst 21-10-1837, overl. Horst 31-5-1879.
- f. Jan, geb. Horst 24-2-1840, overl. Horst 17-3-1840.
- g. Petronella, geb. Horst 3-7-1841, tr. Horst 22-9-1865 met Pieter Jan **Zanders**, landbouwer.
- h. Jan, geb. Horst 24-4-1843, landbouwer, tr. Horst 23-10-1874 met Anna Maria **Craenmehr**.
- i. Anna Gertruda, geb. Horst 13-6-1845, tr. Horst 22-8-1873 met Pieter **Verheyen**, landbouwer.
- j. Theodora, geb. Horst 25-2-1848, overl. Horst 18-12-1905.
- k. Willem, geb. Horst 1-2-1850, landbouwer, tr. Horst 9-4-1890 met Joanna Catharina **Kuenen**.

Bij de geboorteaangifte van Maria Catharina Geurts trad als getuige op haar toekomstige schoonvader Mathieu Spreeuwenberg.

26. Leonard Janssen, geb. Horst 25-1-1817 zoon van Hendrik Janssen en Johanna van Tegelen, wever, overl. Horst 30-1-1853 op 36-jarige leeftijd, tr. Horst 4-5-1844 op 27-jarige leeftijd met de 33-jarige

27. Johanna Wilhelmina Steeghs, geb. Horst 18-8-1810 dochter van Jakob Steeghs en Francina Hermans, weefster, overl. Horst 3-1-1882 op 71-jarige leeftijd, tr. (2) (bs) Horst 17-10-1855 op 45-jarige leeftijd met Hendrik Nellen (geb. Horst 8-3-1825, dienstknecht).

Kinderen:

- a. Hendrik Janssen, geb. Horst 8-3-1845, tr. (bs) Horst 18-10-1880 met Maria **Bus**.
- b. Francina Janssen, geb. Horst 15-12-1847, volgt nr. 13.
- c. Johanna Janssen, geb. Horst 20-2-1851, tr. (bs) Horst 18-11-1881 met Jan Mathijs **Camps**.

28. Cornelius Kemmelings, ged. Oirlo 31-8-1784 zoon van Arnoldus Kemmelings en Elisabeth Ambrosius, akkerman, schapenhoeder, overl. Oirlo 17-2-1858, tr. Horst 23-8-1809 met

29. Margaretha Hoogen, ged. Horst 13-4-1782 dochter van Leonardus Hoogen en Margaretha Coppus, overl. Oirlo 2-1-1858.

Kinderen:

- a. Cornelis, geb. Oirlo 19-7-1810, akkerman, overl. Castenray 24-6-1868.
- b. Anna Maria, geb. Oirlo 12-10-1811, tr. Venray 21-9-1842 met Peter **van Heijster**, landbouwer.
- c. Peter, geb. Venray 11-9-1813, akkerman, tr. Venray 7-5-1857 met Barbara **Arts**.
- d. Wilhelmina, geb. Venray 17-12-1815, tr. (bs) Venray 11-4-1849 met Peter Johannes Hubertus **Bots**, landbouwer, zoon van nr. 30 en halfbroer van nr. 15.
- e. Anna Elisabeth geb. Oirlo 22-11-1817, tr. Venray 26-4-1844 met Mathijs **Heldens**, landbouwer.

Portretfoto van L. Spreeuwenberg (nr. 6).

- f. Nicolaas, geb. Oirlo 17-5-1821, landbouwer, overl. Venray 12-9-1891. Nicolaas was, als vrijgezel, inwonend bij zijn oomzeggende neef P.J. van Heijster aan het Volen. Opvallend is dat zijn tweelingbroer Mathijs, die eveneens vrijgezel was, niets van Nicolaas erfde en dat zijn zus Wilhelmina zelfs niet werd vermeld als wettelijk erfgenaam.
- g. Mathijs, geb. Oirlo 17-5-1821, schaapherder, landbouwer, overl. Venray 6-12-1895. Een van zijn

P. Kemmelings (nr. 7) met de "Toer" als klederdracht.

- erfgenamen was Jacob de zoon van Mathijs' zus Wilhelmina.
- h. Leonard, geb. Oirlo 5-8-1823, volgt nr. 14.

Cornelis was vrijgesteld van de militie. Cornelis erfde van zijn ouders een boerderij van 1200 roeden ter waarde van f 1.580. In navolging van zijn vader (veertig schapen in 1819) was Cornelis schapenhoeder; hij leverde onder andere aan Cornelis Raedts, een lid van de Grote Compagnie.

De zoons Mathijs en Leonard werden geschikt bevonden voor de Nationale Militie, zoon Cornelis werd vrijgesteld.

Zoon Cornelis heeft bij testament zijn zus Anna Maria tot zijn algemene erfgenaam benoemd.

30. Jacobus Henricus Bo(o)ts, ged. Lottum 19-2-1797 zoon van Joannes Bo(o)ts en Hendrina Peters, akkerman, overl. Venray 24-12-1871, tr. (1) Meerlo 22-4-1823 met Maria Aldegonda Coenders (geb. Swolgen 3-2-1799, overl. Swolgen 3-7-1824), tr. (2) Broekhuizen 8-5-1827 met:

31. Maria Gertrudis van Bracht, ged. Broekhuizenvorst 16-3-1798 dochter van Gerard van Bracht en Wilhelmina Linders, overl. Venray 10-9-1871.

Kind uit het eerste huwelijk:

- a. Peter Johannes Hubertus Bots, geb. Meerlo 18-6-1824, landbouwer, tr. (bs) Venray 11-4-1849 met Wilhelmina **Kemmelings**, zie nr. 28.d.

Kinderen uit het tweede huwelijk:

- b. Maria Wilhelmina, geb. Meerlo 12-7-1828, overl. Meerlo 15-4-1836 op 7-jarige leeftijd.
- c. Gerard Hubert, geb. Meerlo 7-11-1830, landbouwer te Oirlo (1872), tr. (bs) Venray 14-6-1878 met Leonora **Maessen**.
- d. Henrica Huberdina, geb. Swolgen 28-3-1833, volgt nr. 15.
- e. Willem, geb. Swolgen 27-8-1835, landbouwer te Oirlo (1872), overl. Horst 3-12-1904.
- f. Peter Antoon Bots, geb. Swolgen 19-2-1838, overl. Venray 3-2-1851.
- g. Maria Petronella Huberta, geb. Swolgen 30-5-1840, landbouwster te Oirlo (in 1872), tr. (bs) Venray 14-2-1873 met Johannes **Heldens**, dienstknecht.
- h. Jan Hubert, geb. Meerlo 10-3-1843, overl. Venray 1-4-1851.

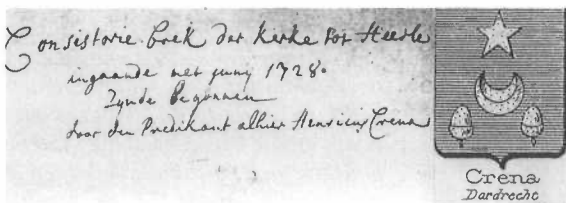
Uit de Memories van aangifte der nalatenschap van Jacobus Bots en van Gertrudis van Bracht, beiden d.d. 9-2-1872 te Oirlo opgemaakt door hun vijf resp. vier kinderen, blijkt dat zij elk de helft nalieten van de onder de gemeente Venray gelegen gronden, huis en erf en voorts elk een vierde deel van een grondstuk met dennen. Uit een bijschrift op de Memorie van J. Bots blijkt dat deze goederen op eveneens 9-2-1872 bij onderhandse scheiding zijn verdeeld tussen de erfgenamen en dit is geregeld op 7-5-1872.

WIM NOLTEN

'Heerlenaren' in de matrikel van Duisburg

In de 'matrikel' van de universiteit van Duisburg worden ook personen genoemd die in onze regio werkzaam zijn geweest, o.a. in Heerlen.¹⁾ Vanaf 1649 tot in de Franse tijd (1807) waren dit: Wilhelmus Nobis, Henricus Sylvius, Gijsbertus Bronsraad, Johannes Westrik, Petrus Mintert, Henricus Crena, Johan Hendrik Schultz(e) en Christiaan Cramer.²⁾ Enkele van hen komen ook in deze 'matrikel' voor en omtrent één dezer personen, met name **CRENA**, laat ik hierna enige bijzonderheden volgen.

CRENA Henricus, 1728-1780. Overleden 17 april 1789 Heerlen, 91 jaar en begraven in de St. Pancratiuskerk. Een plaatselijke benaming 'Crena's Benden' (beemden), in de huidige Welterlaan, herinnert aan hem.³⁾ Van zijn hand is het '*Consistorie boek der kerke tot Heerle ingaande met junij 1728 zijnde begonnen door den Predikant alhier Henricus Crena*'.

Hieruit blijkt dat Crena bij besluit van de Kerkeraad op 2 februari 1728 te Sittard beroepen werd.⁴⁾ Volgens de

notulen stamt de familie Crena uit Dordrecht en voert als wapen: in blauw een wassenaar, boven vergezeld van een ster en in de punt twee bladloze eikels, de steel omlaag, alles van goud.⁵⁾ Het rekeningenboek begint in juni 1728 tot 1 januari 1740 en verder doorlopend tot 6 juli 1781 met een precieze opgave van in- en uitgaven. Op 2 januari 1782 volgt de eerste inschrijving van J.H. Schultze. Op 23 maart 1733 wordt Crena gedagvaard voor den Ede. Rade en Leenhove van Brabant in den Hage. Waarom is onduidelijk. Samen met ouderling Johan Jacob Pelt bracht hij in april 1735, zoals gebruikelijk met twee man, meerdere huisbezoeken aan Pieter Lemmens in verband met zijn huwelijk. Lemmens was afkomstig uit Heerlen en sinds 1716 lidmaat aldaar.⁶⁾ In 1748 is er melding van een geval met de dominee's meid; zij wordt beschuldigd van Adolf Stas bij ontijden gelaten te hebben in de (slaap)kamer bij de domineevrouw M.S. van Reckelinghausen, tweede vrouw van Crena, volgens ds. Jongeneel.⁷⁾ Op 20 december 1741 betaalt hij aan Jasper Wetzels voor een stoel welke hij in de kerk gemaakt heeft tot dienst van de familie des predikants fl 28-0-0. Op 5 april 1745 laat hij een paar 'gehengen' aan deze stoel maken en op 28 maart 1745 maakt de smid nog een stel. In 1748 verschenen Franse legers voor Maastricht en trokken op 10 mei binnen. Dit zorgde in het naburige Heerlen voor enige spanningen waardoor enige vertrokken. Op 17 mei hervatte Crena echter de diensten in de

Pancratiuskerk.⁹⁾ Voor een bankje op de predikstoel betaalt hij op 2 oktober 1749 de som van fl 2-5-0. Een gift van fl 2-0-0 op 1 april 1753(!) aan een collectant 'wien de tonge door de Turken uitgesneden was'.⁹⁾ Vanaf 1751 speelt hij een grote rol bij het gebruik van de klokken in de St. Pancratiuskerk. In 1764 stellen Crena en de kerkeraad een zeer uitvoerige memorie op met als aanhef: 'Het oogmerk deser memorie is om te tot dat predikant en kerkeraad van tyd tot tyd velerly klagten in de jaarlykse kerkenvisitatie gedaan hebben tegen de dagelyks toenemende paapsche stoutighden, dog dat sij daartegen generly redres hebben konnen verkrygen; w.g. H. Vrena v.d.m. in Heerle.¹⁰⁾ Op 28 mei 1770 verkoopt Jacobus Merkelbag, gehuwd met (2) Gertruijd Weerens, 'pagter op den Nieuwen Eyckholt' een perceel akkerland in de Heugde aan Crena.¹¹⁾ Tussen 1770 en 1775 wordt een lijst opgemaakt van de predikanten met o.a. Crena die bevestigd wordt op 30 mei 1728 en in 1780 met emeritaat gaat na bijna 50 jaar dienst. In de laatste notulen van 24 maart 1780 nog vermeld als predikant en als emeritus, doch als praeses op 12 januari 1781.¹²⁾ Dan brengt de praeses op 17 december 1773 de kerkelijke attestatie in van 'desselfs zoon Mr. Johan Hendrik Crena, welke goetgevonden zijnde, is dezelve voor Lidmaat der gemeente erkent'.¹³⁾ Matthijs Roebroek, 'meester chirurgijn binnen deze Banke', leent op 5 december 1761 aan Ds. Henricus Crena een som van 1200 gulden onder hypotheccair verband van weide en land alhier gelegen. Hendrik Joseph Roebroek trouwt op 15 juni 1777 Heerlen (N.H.) met Maria Odilia Meijers, waarbij de predikant als ambtenaar van de burgerlijke stand fungeert.¹⁴⁾ In 1776 werd aan Crena, op last van hogerhand, een plaats toegewezen voor zijn brandstoffen. Besloten werd 'het onderste vertrek van den gevangentooren te accoorderen, hetwelke daartoe geappropriereert sal worden, reserveerende de Bank sig nogtans dit vertrek, so sij het nodig agt, altoos tot een ander gebruik te mogen emploijeeren, mits geevende aan den predikant een bequaem plaatsje om sijne brandstoffen te konnen bergen'.¹⁵⁾ In datzelfde jaar zou de gevangentoren (lees Schelmenstoren) in Heerlen gerestaureerd worden, reden voor Crena om zijn (vermeend) gebruiksrecht van zijn voorgangers weer op te eisen.

1926
Pancratiuskerk
en rechts
Schelmentoren
in de
Emmastraat.¹⁶⁾

Dit recht betrof het gebruik van een der kamers van voornoemde toren, hetgeen door de plaatselijke autoriteiten echter niet erkend werd. Daarop schreef Crena een brief aan luitenant voogd Pélerin, die op zijn beurt de schout en schepenen van Heerlen verzocht hun weigering uiteen te zetten, hetgeen zij op 12 augustus 1776 deden.¹⁷⁾

In 1780, op 23 mei, meldt de Kerkeraad: 'eenen nieuwen Herder en Leeraar in plaats van den Weleerw. Hr. Hendrik Crena, die op zijn verzoek na eenen getrouwen en volieverigen Dienst van ruim 51 jaaren salvo honore en stipendio deszelfs rust bekomen had'.¹⁸⁾ In de jaren 1780/1781 betiteld als H. Crena V.D.M. Emeritus.¹⁹⁾ Bij zijn overlijden wordt genoteerd: '17 april 1789 Henricus Crena overl. den 22 april alhier in de kercke begraven'. Ofschoon er in Heerlen diverse voorgangers zijn overleden is er geen sprake van een speciale grafkelder die er waarschijnlijk ook niet is geweest, in tegenstelling tot de pastoors.²⁰⁾ In 1792, op 5 december, is er sprake van 'een capitaal van f.1200 brabant maastrichter cours in behoeve de erffgenamen wijlen den Wel Eerwaarden Heer Preedicant Crena alhier, alwelke capitael, sodrae de cooppeninge betaelt te sullenredimeeren(aflossen), ende daer van bewijs ende quittantie aen den Heer incooper te produceeren'. Het betreft de verkoop van een huis aan de Veemarkt te Heerlen van Hubertus Arnoldus Roebroek.²¹⁾ Crena's opvolger werd Johan Hendrik Schultze (1781-1797) en na hem ontstond er een vacature tot 1805. In die periode is er zelfs sprake van hulp vanuit Rotterdam, maar dit ging niet door vanwege geldelijke perikelen uit hoofde van: 'den droevigen toestand dezer gemeente'.²²⁾

Voorzover bekend was Hendrik Crena gehuwd met Helena van Reck(e)linghausen en hadden zij twee dochters namens Coletta en Maria Sophia, gehuwd met Gerrit Willem Bachus en een zoon Johan Hendrik Frans, advocaat en doctor. Ook is een broer bekend namens Martin Gerard, gehuwd met N.N. en hun zoon Mathijs Hendrik. Hij was een zoon van Hendrik Crena en gehuwd met Geertruij Martens van Heijn tot Sittard (sic!) en had nog een zuster Catharina Cornelia. Henricus (1697-1789), trouwt 1741 Van Belinkhuisen (!) Helena Catharina, die in 1747 overleed. Hun kinderen: Hendrik Godert geb 2.2.1743, ovl 1755, Allettha Catharina geb 13.2.1745 en Johan Hendrik geb 18.4.1747 allen te Dordrecht.²³⁾ Nader onderzoek geeft als resultaat:

I. CRENA Heinrich, geb/ged en ovl na 1699, zoon van Henrich(I) e.v. N.N.

*Ene H.Crena, dominee genoemd op 10 november 1694 identiek aan Henrich.*²⁴⁾

tr. 14.6.1693 Sittard, get: niet genoemd

MARTENS Gertrud (Gedrut), dochter van Maria Jansen

Hij is doopgetuige op 14 okt.1696 Sittard bij Johannes Lemmens; op 10 febr. 1697 bij Gelis Bruels; op 19 juli 1699 bij Johanna Tielen en op 25 okt. 1699 bij Wilh. von Stae.

Voor de bouw van een kerk te Sittard werd een 'Specificatie der hiertoe ontfangene penninghen' opgesteld waarin ene vrouw Crena twee keer vermeld wordt op 7 bris 1706: 1.volgens quittance noteert litt. B van vrouw Crena betaelt - 1450 pont yser ad 12 bouchen facit 54 R(eichsthaler) en 30 alb(us), en 2. aen de selve betaelt 1717 pont traille yser het 100 ad 20 guld(en) facit 85 R(eichsthaler) en 68 alb(us).²⁵⁾ Uit dit huwelijk (gedoopt Hoogduits Hervormde Gemeente Sittard):

1. Maria Margarita Sophia ged 28.3.1694, get: Johan Paters/Sophia Catharina von Stein; (*moeder: Gertrud van Stein*).²⁶⁾
2. Martinus Gerhardus ged 25.9.1695, volgt **II. (BRULS)**
3. Henrich ged 14.7.1697, volgt **Ila. (RECKLINGHAUSEN)**
4. Catharina Cornelia ged 4.3.1699, get: Johan de Clerc/Catharina Cornelia Bruels

II. (zoon van I.) CRENA Martinus Gerhardus, ged 25.9.1695 Sittard, get: David Crena/Catharina Paters, ovl, tr.

BRU(E)LS Maria Catharina, ged 10.10.1683 Sittard, get: Wilhelm Dircks/Catharina Paters, ovl, dr. v. Gelis e.v. Gertrud Martens

Uit dit huwelijk:

1. Matthias Henrich ged 29.9.1729 Sittard, volgt **III. (FINMANN)**

Ila. (zoon van I.) CRENA Henrich, ged 14.7.1697 Sittard, get: Petrus Lemmens/Sophia Smeds, ovl 17.4.1789 Heerlen, 91 jr, tr. ca 1742

RECKLINGHAUSEN Helena Catharina, ged. ca 1711, ovl 13.5.1747 Heerlen, 36 jr

Hij is op 17 april 1729 te Heerlen doopgetuige bij Henricus, zoon van Ahasverus Stas en van Maria Kroon; idem op 17 febr.1754 bij Henricus Godart, zoon van Adolf Stas en van Maria Sibilla Reckelinguisen.

*Volgens de index op de gichtregisters van de schepenbank Heerlen komt Henricus Crena hier ettelijke tientallen keren voor.*²⁷⁾

Uit dit huwelijk (gedoopt Nederlands Hervormd Heerlen):

1. Hendrich Godert ged 2.2.1743, ovl 1755.²⁸⁾
2. Aletha Catharina ged 14.2.1745, get: Maria Catharina Breuls/Catharina Cornelia Crena, e.a.²⁹⁾
3. Henricus Godart ged 3.2.1746, get: Jeremias Hoesch/Christina Geertruid Funiman, weduwe Martin Geraed (Crena)
4. Johan Hendrik Frans ged 18.4.1747, volgt **IIIa. (CRAMP)**
5. Coletta
6. Maria Sophia, tr. BACHUS Gerrit Willem

III. (zoon van Ila.) CRENA Matthias Henricus (ook Mathijs Hendrik), ged 29.9.1729 Sittard, get: Henricus Crena/Maria Catharina Bruls, ovl 19.12.1773 Sittard, tr. ca 1759 (niet te Sittard)

FINMANN Johanna Aletta, geb/ged onbekend, ovl 20.2.1772 Sittard

Uit dit huwelijk, gedoopt Hoogduits Hervormde Gemeente Sittard:

1. Martinus Friedrich Peter ged 30.9.1759, volgt **IV. (ELSENBRUCH)**
2. Christiaan Isaac ged 27.1.1761, get: Joannes Finmann/Christina Gertrud Bock, ovl 26.8.1778 ald (als: Christian).
3. Henrich Wilhelm ged 2.9.1762, get: Henricus Crena/Catharina Finmann
4. Catharina Margaretha ged 13.2.1765, get: Peter Bock/Catharina Margaretha Finmann
5. Mathias Henricus ged 28.4.1768, get: Heinrich Hosch/Gertraud Finmann, ovl 19.12.1773 Sittard

6. Christina Henriette ged 8.2.1770, get: Christian Heinrich Rheid/Johanna Henrietta Finmann

IIIa. (zoon van Ila.) CRENA Joannes Henricus (Jean Henri Francois), ged 18.4.1747 Heerlen, get: Joannes Henricus Lemmen/Anna Gertrud en Maria Catharina von Recklinghausen, ovl 22.9.1823 Heerlen, tr.

CRAMP/KRAMP Marie Catherine, ged -.1764, ovl 17.9.1829 Heerlen-Meijer

*Op 1 juni 1819 maakt burgemeester Kemmerling een naamlijst op van de 23 leden van de gemeenteraad die bij de arrondissementscommissaris te Eindhoven indiende, waarbij als lid nummer 7 Crena Johan Hendrik genoteerd werd.*³⁰⁾

Zijn beroep was advocaat en dokter.

Uit dit huwelijk:

1. Aeletta, ovl 9.12.1792 Heerlen
2. Catharina, ovl 20.12.1792 Heerlen
3. Henriette Catharina ged 17.8.1792 Heerlen, get: N.N., ovl 25.8.1794 Heerlen
4. Henri geb 2 Ventose IV [21.2.1796] Heerlen/66 bis, ovl 15.9.1829 Maastricht
5. Jeanne Catherine Aletta geb 27 Germinal VI [14.4.1798] Heerlen/372 bis, ovl 11 Vendémiaire XIV [3.10.1805] Heerlen-Kerkhof/b 6
6. Helene Catherine geb 11.6.1806 Heerlen/b 140.³¹⁾

IV. (zoon van III.) CRENA Martin(us) Friedrich Peter (Martin Frederic Pierre), ged 30.9.1759 Sittard, get: Matthias Friedrich Finmann/Maria Catharina Breul, ovl onbekend, tr. -.6.1795 Sittard, get: niet genoemd **ELSENBRUCH/ELSENBRUK** Magdalena, ged, ovl

Uit dit huwelijk, gedoopt te Sittard:

1. Johann Henrich Wilhelm ged 4.8.1797, get: Henrich Michel Crena/Anna Gerdrast Eisenbruch
2. Johanna Henrica ?, tr. NIJSTEN Johan Hendrik Mathijs ged 5.2.1797 Heerlen, z.v. *Nicolaas e.v. Joanna Sophie Schaefsborg/Schaessberg*
3. Jean Henri geb 5.1.1814 Sittard, ovl 26.9.1873 Sittard, tr. **HIEFF** Wilhelmina Amalie, geb 27.10.1816 Sittard; *gepensioneerd kolonel K.N.I.L.*³²⁾

Noten

1. J.J.Th. Wijnhoven *Het inschrijvingsregister (de matrikel) van de oude universiteit Duisburg*, in: LTG jrg 33, maart 2005, p. 9
2. SAH Archief 192 Hervormde Gemeente Heerlen (1649), 1918 (1959), p. 23
3. P. Peters De Bestuurders van Heerlen (Predikanten), in: *40 Jaren Spoor en Mijnen in Zuid-Limburg 1896-1936*, Heerlen 1936, p. 184/185
4. SAH Archief 192, inv.nr 2 Juli (!) 1728-1798 [Copie in Bibliotheek nr: 33 D 1, 1, 2, 3 + Index, p. 129]
5. SAH Archief 192, inv.nr 1 Notulen Hervormde Gemeente Heerlen; lakafdruk p. 19 [uit J.B. Rietstap] 'd'azur à un croissant accompagné en chef d'une étoile et en pointe de deux glands effecilles, la quene en bas, le tout d'or. [Vriendelijke mededeling van René Vroomen uit Echt, waarvoor mijn dank]
6. W.A.J. Munier *Complicaties om twee gemengde huwelijken in Heerlen gedurende de Staatse Tijd*, in: L.v.H. 2005, p. 43
7. SAH Archief 192, inv.nr 81 Aantekeningen ds. Jongeneel inzake geschiedenis Hervormde Gemeente
8. W.A.J. Munier *Enkele episodes uit de geschiedenis van Heerlen tijdens de Oostenrijkse Successie-oorlog (1740-1748)*,

- in: L.v.H. 1991, p. 42/43 (noten 30, 31)
9. SAH Archief 192, inv.nr 46 Rekeningen 1728-1739. Afschriften 1740 en rekeningen 1740-1797
 10. W.A.J. Munier *De luidklokken van de Pancratiuskerk in Heerlen en het klokkensimultaneum omstreeks 1759*, in: L.v.H. 1987, p. 57 (noten 21, 22 en 26) en p. 95, 99 (noten 68, 79)
 11. W. Lindelauf *Het kasteel Eyckholt*, in: L.v.H. 1954, p. 6 [RAL, L.v.O. 2046, f. 709]
 12. SAH Archief 192, inv.nr 82 Notulen Kerkeraad 1770-1775
 13. SAH Archief 192, inv.nr 83 Notulen Kerkeraad 1776-1783 [Tot Ouderling gekozen op 22 december 1782 de Hre Advocaat (Johan) Crena (zijn zoon) in plaats van Niessen en op 23 december 1784 vermeld als afgaande Ouderling D'Hre Advocaat Crena.]
 14. Jo Horst *De Heerlense familie Roebroek*, in: L.v.H. 1954, p. 84/85 [RAL, L.v.O. 2043, f. 413]
 15. W. Lindelauf *De vestingpoorten van Heerlen*, in: L.v.H. 1952, p. 124
 16. Redactie L.v.H. *Heerlen in oude ansichten*, Zaltbommel 1972, p. 16
 17. L.J.M. Corten *De Odysee van het Heerlens Archief*, in: de Maasgouw 1942, p. 3 (noten 1 t/m 3)
 18. SAH Archief 192, inv.nr 84 Notulen Kerkeraad 1781-1791
 19. V.D.M. (eigenlijk MVD) = Minister Verbi divini (Dienaar des Goddelijk Woord)
 20. W.B.J. Munier *Simultaan maar gescheiden Wederwaardigheden in en rond de Heerlense Pancratiuskerk in de Staatse tijd [1632-1794]*, in: L.v.H. 2003, p. 62
 21. Jo Horst *De Heerlense familie Roebroek*, in: L.v.H. 1955, p. 65 [RAL, L.v.O. 2056, f. 486]
 22. W. Munier *Verhoudingen tussen rooms en protestants in Heerlen gedurende de Franse Tijd*, in: Ontgonnen Verleden, Maastricht 1996, p. 346, noot 13
 23. Vriendelijke mededeling van dhr. Emile Havers, Stadsarchief Dordrecht, waarvoor hartelijk dank.
 24. SAH Schepenbank Gichtregister deel 3, p. 65 e.v. d.d. 10 november 1694
 25. Dr. J.H.H. Sassen, O.P. *Register en Memorieboek van het Dominicanessenklooster St. Agnetenberg te Sittard*, in: Publ. 1913, p. 199
 26. SAH Schepenbank Gichtregister deel 19, p. 102 en 112, d.d. 12 en 25 februari 1771
 27. SAH Index Schepenbank Heerlen fiche 1, letters A14 t/m H14. Ongetwijfeld zullen hierin nog meerdere gegevens voorhanden zijn maar werden hier niet uitvoerig bestudeerd.
 28. SAH Schepenbank Gichtregister deel 12, p. 112, 263 d.d. 2 mei 1753 en 1 sept. 1754
 29. SAH Schepenbank Gichtregister 12, p. 400, 641 d.d. 14 jan. 1755 en 28 mei 1756; deel 15, p. 413, d.d. 12 mei 1761
 30. L. van Hommerich *Heerlen-Oranje 16e - 20e eeuw*, in: L.v.H. 1969, p. 121, 130, 145 (Bijlage 13)
 31. De akten hadden toen nog geen doorlopende nummering.
 32. Vriendelijke mededeling Theo Jöris, Sittard, waarvoor mijn hartelijke dank

I. OLIVERS-BOUVRIE

Tussen Maastricht en Poppelsdorf

Voorwoord

Het verhaal over Poppelsdorf wordt ook een verslag van een zoektocht; een zoektocht waarbij vele mensen geholpen hebben. Dank ben ik daarom verschuldigd aan mijn broer Jacques die het document "Café des Bons Enfants" met veel geduld ontcijferde en uittipte; aan Jules Bouvrie, aan John van Oppen, Sjef Kusters en Jean Brandts. Tevens wil ik memoreren Annie Kessen-Wilhelmus en Sieneke Heijnen-Bouvrie, Pierre Wilhelmus en Bertha Everaarts-Konings. De meeste hulp heb ik echter gehad van Helena Daestner in Keulen, die op creatieve wijze ideeën aandroeg en meezocht naar familieleden in Duitsland. Aan haar draag ik dit werkje dan ook op.

Inleiding

In het autobiografisch geschrift van mijn oom Jacques "Café des Bons Enfants" komt een passage voor waarin mijn overgrootvader met zijn vrouw en zes *kinderen in 1898, naar een plaatsje nabij Bonn trekt in de hoop daar een beter leven te krijgen. Mijn nieuwsgierigheid was gewekt. Zou dit betekenen dat er nog Bouvrie's te vinden zijn in Duitsland? En hoe zijn hun levensomstandigheden daar nu? Want, zo schrijft mijn oom, van een beter leven was geen sprake, integendeel, ze waren er nog erger aan toe als in Maastricht. De Bouvrie's waren niet de enigen die eind vorige eeuw richting Poppelsdorf trokken; in grote huur-

kazernes, kolonies, woonden vele Maastrichtse families bij elkaar; ze werden met de nek aangekeken door de Duitsers. De dochters trouwden veelal met een Duitse jongeman om het schoolgeld voor hun kinderen niet te hoeven betalen. Iets waarvan ze later soms spijt kregen, zo vertelt oom Jacques, als die echtgenoot in dienst moest en na de Eerste Wereldoorlog invalide, of helemaal niet meer terugkwam.

Op zoek dus naar de geschiedenissen, de verhalen, maar vooral de familieleden die misschien nog ergens in Duitsland zouden wonen . . .

Een kennis met connecties in Duitsland hielp mij aan de telefoonnummers van de slechts enkele aldaar wonende Bouvrie's. Geen van deze bleek tot de Poppelsdorfs "tak" te behoren. Wat deze actie echter wel opleverde was de kennismaking met Jules Bouvrie, genealogisch onderzoeker in Maastricht. Hij gaf mij grootmoedig al zijn onderzoeksresultaten, waaronder ook deels de "Poppelsdorf-familie". Deze kwartierstaat van de Bouvrie's maakte duidelijk dat de enige zoon die als kind met zijn ouders meereisde, geen mannelijke nakomelingen had en ik dus op zoek moest naar de namen van de echtgenoten van de dochters. Maar hoe? Een reis op goed geluk naar de archieven in Bonn leek mij weinig aantrekkelijk. Geen van de mij bekende neven en nichten in Maastricht kon mij verder helpen. Vanuit het idee dat er toch nog wel herinneringen moesten leven onder sommige Maastrichtse families, als de Konings-en, Dingena's, Melsers enz., deed ik een oproep in het radioprogramma "De Stamboum", "Het Ei van St.

Joost". Geen respons!
Een kennis en journalist van "De Gelderlander" bracht mij, na lezing van "Café des Bons Enfants", in contact met Sjef Kusters en Jean Brandts, beiden verslaggevers bij "De Limburger". Zij vertaalden op respectvolle wijze dit autobiografisch werk van mijn oom in het Nederlands. Het verscheen tenslotte in vijftien afleveringen in de "De Limburger" met daarbij de oproep te reageren bij herkenning. En gereageerd werd er. Vele malen en soms op ontroerende wijze. Maar niets over Poppelsdorf. Maandenlang bleef het stil, totdat een dochter van Jacques Bouvrie een vriendin ontmoette, die, zo bleek in het gesprek, ontdekt had via de krantenpublicatie, tevens een familielid te zijn, een familielid met kennis over Poppelsdorf en de Bouvrie's aldaar. Zoals zo vaak helpt het toeval een handje! De bekende dominosteen die gaat vallen was deze Annie Kessen-Wilhelmus voor mij; zij bleek een kleindochter van Marie Wilhelmus-Bouvrie. Zij bracht mij in contact met een nooit ontmoette neef en nicht van mijn vader: Pierre Wilhelmus en Bertha Everaarts-Konings. Vooral deze laatste was met haar ouders vele malen in Poppelsdorf geweest; er bestonden, zeker voor de tweede wereldoorlog, over en weer frequente contacten. Zij was een onuitputtelijke bron van smeulige verhalen, foto's en vooral, zij kon mij aan de namen helpen van de Duitse echtgenoten. Een e-mail naar mijn grote steunpunt in Keulen, Helena Daestner, was voldoende. Zij spoorde een kleinzoon van mijn overgrootvader op (Paul Possart) en een achternichtje (Anneliese Monreal-Dickopf). Pasen 1999 vond de eerste ontmoeting plaats in Bonn met mijn nieuwe familieleden, een ontmoeting met veel herkenning (ook fysieke!). Er was blijdschap *wederzijds* omdat beide mensen ook al jaren bezig waren met genealogie en het weervinden van de contacten in Maastricht. In grote lijnen is het verhaal van "Poppelsdorf" rond; zeker zullen in de toekomst nog gegevens opduiken, die u eventueel als bijlage kunnen worden toegezonden. Het kan niet anders of dit verhaal wordt fragmentarisch; het verleden van onze familie over de grens is slechts via overlevering in anekdoten bewaard gebleven. "Tussen Maastricht en Poppelsdorf" wordt het levensverhaal van Jacques Bouvrie en Maria Elisabeth van der Vhee en hun zeven in leven gebleven kinderen; tevens van het kleinkind dat zij hun naam gaven en op hun oude dag nog in hun gezin opnamen. In het eerste hoofdstuk zal ik pogen een beschrijving te geven van het dorp Poppelsdorf, zijn geschiedenis en zijn omgeving. Tevens doe ik een poging iets te schetsen van de sociale omstandigheden waaronder de Maastrichtse families leefden, waarbij vooral de Wesselsfabriek een grote plaats zal innemen. Tot nu toe heb ik echter nauwelijks literatuur kunnen vinden over de leef- en arbeidsomstandigheden van de werkers in deze fabriek. Vragen als: "Zijn deze Maastrichtse families er werkelijk slechter aan toe geweest als in de situatie thuis?" En: "Wat was de invloed van de twee wereldoorlogen in de relaties onderling, aan beide zijden van de grens?", zullen aan bod komen. Met nadruk wil ik er op wijzen dat dit werk geen enkele wetenschappelijke pretentie heeft!
Hoofdstuk twee omvat de verhalen en, voor de geïnteresseerden de genealogische gegevens (voor zover bekend) van de familie Bouvrie en hun nazaten.

Er werd heel wat afgehusseld met voornamen in deze familie! In Nederland heetten ze vaak anders dan in Duitsland. Ik heb besloten geen keuze te maken vanwege de authenticiteit, en beide versies aan te houden. Om u niet te doen verdwalen heb ik de doopnamen, de Maastrichtse en de Duitse in een bijlage toegevoegd.

Ik wens u veel leesplezier,

Ida Olivers-Bouvrie
September 1999

- later zal duidelijk worden dat niet vijf maar slechts vier dochters meegingen . . .
- de namen van mijn contactpersonen en van mijzelf zijn bij de genealogische gegevens vetgedrukt.

Lijstje van namen

Doopnamen	Maastrichtse namen	Duitse namen
Jacobus	Jacques	Jacob
Maria Elisabeth	Beth	Elisabeth
Agatha Bernhardina	Tina	Tine, Tina
Simon	Mung	Simon, Mung
Maria Elisabeth	Merie	Marie Wilhelmus
Anna Maria Barbara	Berb	Barbara
Maria	Mei	Marie Konings
Elisabeth Josephina	Fien	Josefine
Johannes	Sjeng	Hans, Sjeng
Elisabeth	Lies	Memmelijs

Poppelsdorf

Het dorp

Ofschoon de vroegste geschiedenis van het gehucht Poppelsdorf waarschijnlijk teruggaat tot de Romeinen, (er zijn sporen van nederzettingen gevonden), begint de in archieven neergelegde vermelding eerst in de veertiende eeuw: rond ongeveer 1332-1349 wordt in Poppelsdorf een residentie gebouwd van de keurvorsten van Keulen. Drie van deze keurvorsten zijn er ook gestorven. De vijfde en laatste van hen was Clemens August von Wittelsbach († 1760). Deze vorst speelde een belangrijke rol in het leven van de dorpingen; de herinnering aan deze keurvorst wordt door verschillende benamingen levend gehouden. Hij was een prachtlievend mens, maar ook goedgeefs. Zo verbouwde hij enerzijds het vroegere eenvoudige slot in zijn huidige barokke vorm, en leefde er op grote voet; anderzijds was hij begaan met de bevolking en stichtte verschillende fabrieken, zoals voor flanel, zeep en porselein.
De vraag dringt zich op waarom de keurvorsten van Keulen hun buitenhuis, hun lustslot, zo graag in Poppelsdorf bouwden. Het antwoord daarop is meervoudig. Poppelsdorf is gelegen ten zuidwesten van Bonn, niet ver van de Rijn. Ook in het drukke en zeer dichtbebouwde Bonn hadden de keurvorsten in de achttiende eeuw een residentie laten bouwen als "werkpaleis". Maar Poppelsdorf was voor hen een plek van rust en stilte, vol schoonheid en koel in de zomer. (K. Giesen) Twee kleine heuvels, (de Venusberg en de

Kreuzberg) domineerden het zacht glooiende landschap, dat doorsneden werd door enkele beekjes. Dat het gebied aantrekkelijk was blijkt uit het feit dat er in die tijd ook enkele landhuizen gebouwd werden zoals de Katzenburg en de Sternenburg. Schloss Clemensruhe werd via een prachtige laan met meerdere rijen kastanjabomen verbonden met het residentiële slot in Bonn. Deze Poppelsdorfer Allee is nu nog een van de aantrekkelijkheden van Bonn/Poppelsdorf. Na twintig jaar overheersing door de Fransen rond achttienhonderd, namen de Pruisen bezit van het Rijngebied; zij schonken Schloss Clemensruhe aan de Universiteit van Bonn. Vanaf die tijd is er de faculteit der natuurwetenschappen in gevestigd. Vele medewerkers van de universiteit vestigden zich in de loop der jaren in Poppelsdorf en bepaalden met hun fraaie huizen mede het stadsbeeld. De botanische tuin van de universiteit is een van de bezienswaardigheden. Men kan dus zeggen dat onze Bouvrie-voorouders in een aantrekkelijke omgeving en, voor een gedeelte, in een mooi gehucht woonden. Voor een gedeelte . . . We zijn nu toe aan een beschrijving van het dorp van de gewone man. Het hart van het dorp wordt doorsneden door twee hoofdaders: De Clemens Auguststraat, uitlopend in de Poppelsdorfer Allee, en vrijwel loodrecht daarop, de Sternenburgstraat en de Sebastianstraat. Deze straten heetten in de tijd dat onze voorouders er gingen wonen respectievelijk Kessenichstraat en Endenichstraat (of "Gasse"), genoemd naar de buurdorpen waarheen zij voerden. In 1904, toen Poppelsdorf ingelijfd werd bij de gemeente Bonn, kwam de naamsverandering tot stand.

De **Sternenburgstrasse** oogt, anno 1999, als een nette,

vrij deftige straat met zijn uit het einde vorige eeuw daterende herenhuizen, meest fraai gerestaureerd. De afgebeelde herenhuizen maken onderdeel uit van een rij van acht huuretagewoningen. De aannemer en architect was Anton Natter, die ze liet bouwen in 1889 en 1896. Doordat de parterre volledig afgebouwd was, had men een extra etage voor bewoning ter beschikking. De huizen hadden namelijk aan de achterzijde allemaal een kleine aanbouw met kamertjes, aan de ingang daarnaar toe lag de retirade. De poort rechts werd benut door een paardenhandelaar. De huizen op deze foto zijn de nummers 74 en 76 en werden in het begin van deze eeuw bewoond door de Maastrichtse families waarover Jacques Bouvrie spreekt in zijn memoires. Overgrootvader Jacques Bouvrie ligt in het raam op de eerste verdieping van nummer 76, samen met zijn vrouw Beth en, waarschijnlijk, een kleinkind. Op nummer 74 vinden we hun dochter Agatha Bernhardina met haar kinderen Ernst en Elisabeth. Onze familieleden woonden dus in *nieuwe* huizen, met voor alle bewoners meer dan een w.c. Ofschoon deze behuizingen slechts uit een, hooguit twee kamerwoningen bestonden, **denk ik dat Jacques en Beth en Agatha er beter aan toe waren als in de "Oude Bouw" in Maastricht op de Tongersestraat**. De Sternenburgstaat werd verder in die tijd gedomineerd door drie gebouwen: *De Sternenburg*, de *St. Sebastiankirche* en de *Clemens Augustschule* tenslotte.

De Sternenburg

De Sternenburg werd in 1746 door Keurvorst Clemens August op de plaats van een oudere waterburcht gebouwd; was het kasteeltje aan de buitenzijde vrij onaanzienlijk, van binnen bezat het een schitterend rococo-interieur. De laatste bewoner was Heinrich Muelhens, "Landsvater" van Poppelsdorf. Hij trok zich het lot van de fabrieksarbeiders in Poppelsdorf aan, die voor een hongerloon van 8 Groschen per dag in de fabrieken werkten en vaak niet het noodzakelijke minimum om te leven bezaten. (K. Giesen) Heinrich Muehlens verdeelde zijn akkers in kleine percelen, de tuin van zijn "Burcht" in twintig kleine stukken en verhuurde dit alles tegen lage pachtgelden aan de arme bevolking. De vrouwen konden op deze wijze de eigen groenten verbouwen voor het gezin. De huisvrouwen haalden uit hun kleine stukje land zoveel opbrengst, dat ze genoeg hadden om de markt in Bonn te bedienen. (Tot op heden bestaat nog de Bonner Advent, de met de Advent geplante, en in het voorjaar geoogste savooienkool.) "Landsvater" Muehlens was niet zo'n beste beheerder van zijn eigen bezit; hij ging de mist in met speculeren, maar ook door zijn grote liefdadigheid. Toen hij in 1906 volledig verarmd stierf was hij zijn gehele bezit, inclusief de Sternenburg kwijt. Hij werd begraven op het kerkhof van Poppelsdorf. Op zijn grafsteen staat: "Er war beliebt bei Jedermann, gesegnet von der Armen". In 1908 werd de Sternenburg, opgekocht door o.a. Wessel in 1880, afgebroken om plaats te maken voor uitbreiding van de stad Bonn.

De Sebastiankirche;

De parochiekerk van Poppelsdorf, waar zeker Tina Bouvrie met haar Paul Possart is gehuwd, hun zes

kinderen zijn gedoopt en zovele anderen van de Maastrichtse gemeenschap hun hoogtepunten hebben gevierd (Barbara is er getrouwd met Hanni Lingen en enkele jaren later van daaruit begraven; Josefine werd er betreurd), deze kerk dus werd gebouwd aan de (toenmaals) Kessenichstrasse en was gereed in 1890. Dezelfde pastoor die de kerk gebouwd had zorgde ook dat zich Franciskanessen in het dorp vestigden die de ziekenzorg en de kleuterzorg op zich namen. In 1892 werd met de bouw van het Marienhospitaal begonnen. De kerk bleef gespaard tijdens de tweede wereldoorlog, werd alleen getroffen door brandbommen die snel gedooft werden. De pastorie echter werd door een bom verwoest. Met behulp van veel parochianen kon gelukkig het archief gered worden. Buiten de pastorie werden ook nog eens zeventig huizen vernield en kwamen veertig mensen om het leven. Op 8 mei werd Bonn door de geallieerden veroverd en het Rijnland werd bezet, eerst door de Amerikanen, vervolgens door de Engelsen. Het kerkelijk leven herstelde zich snel in Poppelsdorf na de oorlog; ook het verenigingsleven bloeide op toen aan het begin van 1946 de parochiezaal door de Amerikanen werd vrijgegeven. Poppelsdorf werd een begrip in de omgeving vanwege haar vieringen en uitvoeringen. Zo werd het 100-jarig bestaan van de Borromeusvereniging met grote luister gevierd; werden de Passies van Bach, de Messias van Handel en de vierde symfonie van Bruckner ten gehore gebracht. Op 27 juni 1946 oogstte het Poppelsdorfer Kerkkoor grote bijval met een door hen gezongen mis in G-dur van Schubert voor de Noord-Westduitse Omroep.

De *Clemens Augustschool*:

Pal voor de Sebastiankerk aan de Sternenburgstrasse ligt het gebouw waar de Bouvrie-kinderen naar school

zijn gegaan. Het ligt op het terrein van de vroegere Sternenburg en werd in 1860 gesticht met geld van de weduwe Vogel. Dit geld werd in een stichting beheerd; in de winter van 1904 werd aan arme kinderen 50 Taler geschonken uit dit fonds ter betaling van het schoolgeld. De kinderen moesten overigens zelf het hout voor de kachels mee naar school nemen.

In 1904, bij de inlijving van Poppelsdorf bij Bonn, telt de school ongeveer duizend kinderen en veertien leraren(-essen).

In 1939 heet de school "Deutsche Volksschule", voor katholieken en protestanten.

In 1945: Katholische Schule Poppelsdorf, (de protestanten hebben intussen een eigen school).

In 1949 Clemens August Schule.

Aan de groei van het aantal kinderen dat naar school ging eind vorige eeuw kan men waarschijnlijk twee dingen aflezen:

- enerzijds de grote toename van de bevolking in Poppelsdorf tussen 1840 en 1880, toe te schrijven aan de industrialisatie: de uitbreiding van de Wesselsfabriek en, in 1875, de bouw van de kantoorwonen en -meubelfabriek Soennecken. Omstreeks 1904 had Poppelsdorf 9600 inwoners.
- anderzijds toch enige toename van de welvaart, ondanks de miserabele levensomstandigheden. Momenteel is een stuk van het schoolgebouw in gebruik als Poppelsdorfer Heimatmuseum

De sociaal-economische situatie

Allereerst wil ik een korte beschrijving geven van de **fabriek en haar geschiedenis die zo'n belangrijke rol heeft gespeeld in de Maastrichtse gemeenschap van Poppelsdorf: De Wesselsfabriek voor porselein en aardewerk.**

Voor de "industrialisatie" van Poppelsdorf, halverwege de negentiende eeuw, leefden de inwoners van het Schloss en de landhuizen, van de diensten aan de universiteit, van enkele kleine fabrieken, hiervoor genoemd, en voornamelijk van de tuinbouw. Toen in 1840 Ludwig Wessel zijn porseleinfabriek uitbreidde met een aardewerkafdeling, moet er veel in het dorp veranderd zijn. De fabriek had in ± 1840 ongeveer 86 mannelijke en tien vrouwelijke arbeiders in dienst, "weil das ganze Dorf Poppelsdorf fast nur von derselben lebt" (Weisser). In 1885 worden het fabrieksterrein en de gebouwen daarop als volgt beschreven: "Van hun omvang getuigen de drie en een halve hectare grote vlaktes (...); vijf hoge schoorstenen, twee stoommachines leveren 120 paardekrachten. Er zijn zestien ovens, de meeste tellen zeven meter in doorsnee en zijn zes- zeven meter hoog enz. enz." En in 1892 heeft Wessel ongeveer 1200 arbeiders op de loonlijst (Weisser). In 1889 wordt een begin gemaakt met aansluiting op de spoorwegen van Bonn. Het eerste postkantoor van Poppelsdorf komt in de Clemens Auguststrasse nr 16, bij de fabriek! In 1889 vindt er een ommezwaai plaats naar speciaalartikelen van aardewerk, o.a. wandtegels.

Het jaar waarin Jacques en Beth Bouvrie met hun kinderen naar Poppelsdorf trekken, nl. 1897/1898, blijkt in de verslagen van de fabriek een heel winstgevend jaar: er kan extra dividend uitgekeerd worden aan de aandeelhouders. In het verloop van het boekjaar

echter bericht het bestuur: "Wenn wir im Laufe des vorigen Jahres die Hoffnung auf ein relativ gutes Ertragnis hatten, so war eine solche durch die für den Vertrieb unserer Fabrikate günstige Conjectuur berechtigt, doch war durch die infolge *Arbeitermangel* nothwendige Einstellungeschultige Leute, und die im Zusammenhang damit ungunstigen Fabrikationsperioden und Mehrausgaben an Löhnen ein Ausfall gegenüber 1896 zu erwarten." (Weisser) Toch kan men zeggen dat de Wesselfabriek een grote bloei doormaakte in de periode 1890-1910, de tijd waarin veel Maastrichtenaren zich in dit dorp vestigden. Vanaf 1911 trad er een achteruitgang in de productie in en in de oorlog van 1914-1918 werd de situatie pas echt penibel toen de fabrieksarbeiders in dienst moesten en hun plaats werd ingenomen door Russische krijgsgevangenen. Na de oorlog was de fabriek hard aan vernieuwing toe maar die werd pas ter hand genomen na de grote brand in 1926. Toen uiteindelijk de modernisering was voltooid waren er nog 560 mensen in dienst. Dat het bergafwaarts ging met het aardewerk en porselein van Wessels blijkt uit het feit dat, toen in 1969 het hele terrein inclusief gebouwen door het ministerie van openbare werken werd aangekocht (voor 8,5 miljoen D.M.), er nog slechts 212 arbeiders in dienst waren. In 1976 werd de fabriek gesloopt om plaats te maken voor de stadsvernieuwing. Op het terrein staat nu o.a. een hotel. Zoals al gezegd is er tot nu toe weinig over de arbeidsomstandigheden in de Wesselsfabriek beschreven, althans ik heb geen literatuur daarover kunnen vinden. Maar ik denk dat ik er niet ver naast zit, als ik beweer dat die nauwelijks verschillend waren van die in de Regoutfabrieken te Maastricht. Ik wil graag verwijzen naar de daarover beschikbare literatuur. (Maenen/Iterson) Aanwijzingen dat de arbeidsomstandigheden en ook de leefomstandigheden van de aardewerkers in Maastricht en Bonn nauwelijks verschilden zijn: de aantekeningen die onze oom Jacques daarover maakt in "Café des Bons Enfants"; getuigenissen van nakomelingen (Anneliese Monreal en Paul Possart) en enkele zaken beschreven in "Porzellan-und Steingutfabrik Ludwig Wessel Bonn-Poppelsdorf, van Michael Weisser. Op blz. 61 e.v. van dit boek, wordt verslag gedaan van een door de voorganger van Ludwig Wessel, Rosenkranz, op het fabrieksterrein gestichte "school" voor leerlingen vanaf dertien jaar in 1821. Deze school werd gesticht om zich te verzekeren van een constante stroom van goedkope arbeidskrachten. Deze kinderen kregen op het fabrieksterrein kost en inwoning; hun ouders kregen de verzekering dat deze kinderen na hun leertijd tegen een "aanzienlijk" loon in dienst konden blijven. Het onderricht op deze bedrijfsschool was puur gericht op de te verrichten arbeid in de fabriek. Op dezelfde bladzijde wordt gesproken over uitbuiting van de arbeiders als het de onderneming niet goed gaat. In het jaar 1849, wanneer Wessel de fabriek al overgenomen heeft, stelt hij een ziekenkas in, die, op dezelfde wijze als dat in Maastricht gebeurde, niet door de werkgever maar door de arbeiders zelf gedragen werd. Het uitkeringsgeld werd door Wessel vastgesteld op 6 Groschen per dag, terwijl 8 Silbergrosschen het absolute bestaansminimum was. Op deze wijze trachtte men te voorkomen dat op

lichtzinnige wijze van de ziekenkas gebruik werd gemaakt. De tekst van de statuten op bladz. 64 e.v. zou zo uit een fabriek van Regout kunnen komen! Ook hier valt weer op (zoals in Maastricht) dat ouderdom niet als een ziekte wordt beschouwd en dat de oudere geen recht op een uitkering uit de ziekenkas heeft, evenmin degene die vrijwillig de fabriek verlaat of daartoe gedwongen wordt door de werkgever. In het jaar 1858 (vroeger dan in Maastricht) echter wordt ook directeur Wessel wettelijk gedwongen een eigen bijdrage aan de ziekenkas te leveren en controle op de gelden door de burgemeester te dulden. Tevens vindt er dan een uitbreiding plaats naar uitkering bij overlijden. Het geld dat jaarlijks overblijft moet nu ook in de Stadsspaarkas van de gemeente gestort worden en wordt zo onttrokken aan de willekeur van de ondernemer. Een hele verbetering! De arbeidswetgeving in Duitsland in het midden van de vorige eeuw is echter heel ambivalent: aan de ene zijde worden arbeiders door verordeningen tegen al te grote willekeur en uitbuiting door de ondernemers beschermd, anderzijds ontnemt zij de werknemers iedere mogelijkheid om hun gerechtvaardigde eisen kracht bij te zetten op *collectieve* wijze, door te *staken*. De scherpste kantjes van de sociale uitbuiting moeten daarom van regeringswege afgeslepen worden om oproer te vermijden. De ondernemers zien al grote gevaren in de *arbeidersverenigingen* die sinds 1868 in Duitsland ontstaan, (veel eerder als in Maastricht dus. Over de strijd van de schilders, draaiers en ovenwerkers in de Wesselfabriek zijn nauwelijks stukken in de archieven van het bedrijf bewaard gebleven. Een bericht in de krant van 1890 laat iets zien van de hardheid en de consequenties waarmee de ondernemer zijn arbeiders strafte wanneer ze zijn bevel om de verenigingen te verlaten, niet opvolgden: **"Massa-ontslagen in porseleinfabrieken Onlangs werden 20 schilders en draaiers van de Wesselse porseleinfabriek ontslagen, omdat zij het bevel om uit de bond van "Deutschen Werkvereins für Porzellan, Glas-und verwandte Arbeiten" te treden, niet opgevolgd hebben. De oorzaak van het optreden van de fabrieken is misschien daarin gelegen, dat in het verenigingsorgaan onlangs scherpe artikelen over voorvallen in de fabrieken verschenen zijn"**.

Tegen deze achtergrond wordt verklaarbaar dat in 1893 een wet wordt uitgevaardigd waarin wederom de ziekenkas opnieuw geregeld wordt:

- De uitkering geldt vanaf nu ook voor de arbeidende vrouwen in de fabriek
- Ook zieke gezinsleden krijgen ondersteuning
- Ziekenhuisverpleging is meeverzekerd
- Ondersteuning van kraamvrouwen wordt eruit betaald
- De werkeloze krijgt een uitkering
- Ook de uitgetreden arbeider kan zich vrijwillig verzekeren
- Bij ziekte ontvangt de arbeider-ster driekwart van het gemiddelde dagloon en, tenslotte
- ontvangt de familie bij overlijden een bedrag van dertig maal het dagloon.

Zijn het deze nieuwe maatregelen die het voor de immigranten uit Maastricht aantrekkelijk hebben

gemaakt te verhuizen naar Duitsland? Door dezelfde wet van 1893 wordt ons voor het eerst inzicht gegeven in de arbeidsverhoudingen van die tijd. De arbeidstijd loopt van maandag tot en met zaterdag aaneengesloten en reikt van 's ochtends 7 uur tot 19 uur! In deze 12-urige werkdag (waar vaak nog overuren bovenop kwamen), was er een pauze van een kwartier 's morgens, 's middags een uur voor het middageten, en tenslotte weer een kwartiertje van 16.00-16.15 uur. Alleen op zaterdagavond en op de dagen voor wettelijke vastgelegde feestdagen eindigde de arbeid om vijf uur.

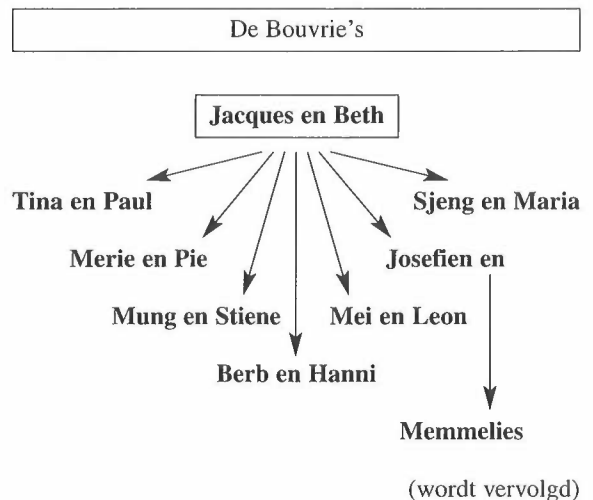
Ook in deze nieuwe wet is de werkgever nog altijd gerechtigd om de arbeider naar willekeur te ontslaan, of om hem aan te stellen voor ander werk dan waarvoor hij aangenomen is. Ook nu nog is de arbeider nagenoeg machteloos tegenover de *meesters* die vooral ten opzichte van de zwakkeren, vrouwen, kinderen (en misschien ook wel buitenlanders. Ze werden immers met de nek aangekeken door de Duitsers!), hun willekeur botvierden.

Een interessante analogie met de situatie in Maastricht is ook het feit dat de directie van de Wesselsfabriek in het jaar 1898 een "Arbeiderswohnhelm" laat bouwen, om op deze wijze het gebrek aan geschoolde vaklui te bestrijden. Een behoorlijke huisvesting is immers een lokkertje voor geschoolde krachten van elders. Waar dit Heim gestaan heeft en hoe het eruitzag, vermeldt de literatuur niet. Maar de overeenkomst met de *Groete Bouw* in St. Antoniusstraat in Maastricht is opvallend!

Twee wereldoorlogen

Drie straten met huurkazernes en daarin vele Maastrichtse families met zwermen kinderen: De Sternenburg- Clemens August- en de Sebastianstraat. Hoe hebben ze daar met elkaar geleefd en hoe zijn ze twee wereldoorlogen doorgelopen? Allemaal vragen die naar boven borrelen. Veel getuigen uit die tijd zijn er niet meer, maar iets valt toch nog wel te reconstrueren. Paul Possart, zoon van Tina Bouvrie, weet zich niet te herinneren dat er gezamenlijke feesten waren, ook niet voor 1914-1918. Geen gezamenlijke bruiloften en begrafenissen, tenzij met familie, vrienden en bekenden natuurlijk. Dat men elkaar zeker veel tegenkwam op straat, in winkel en café's en dat men elkaar ook bij naam kende, blijkt uit de vele namen van Maastrichtse families die Paul moeiteloos kan opnoemen. Men huwde onderling, Bouvrie met Konings; en Ogg met Breeveld. En men integreerde: Possart-Bouvrie, Linggen-Bouvrie en Offermann-Bouvrie. Soms liet men zich naturaliseren tot Duitser (van Engelshoven).

In de eerste wereldoorlog zijn vele Maastrichtenaars naar huis gegaan, vanwege de verslechterende sociale omstandigheden en de oorlogssituatie. In de tweede wereldoorlog moesten die gezinnen terug naar hun vaderland, die niet geïntegreerd waren, leden van een "vijandige natie" dus . . . Wat deze omstandigheden in die gezinnen teweeg brachten als iemand met een Duitser was getrouwd, kan men uitgebreid lezen bij de desbetreffende familiebeschrijvingen in hoofdstuk twee. Een korte samenvatting: De echtgenoot van tante Tina moest zijn gezin achterlaten in de eerste, haar zonen moesten in dienst in de tweede wereldoorlog. Wat dat voor een oude moeder betekend heeft, kan men zich voorstellen, tevens hoe verwarrend dit emotioneel geweest moet zijn: haar zonen die haar eigen landgenoten en familieleden moesten bevechten. Paul Jr. was zelfs in zijn Duitse uniform in Maastricht en logeerde enkele dagen bij zijn tante Marie Wilhelmus. Dit was een heel ongemakkelijk bezoek voor beide partijen. Nu, zestig jaar na dato, is die vreselijke oorlogservaring nog steeds iets dat Paul dag en nacht bezighoudt. Acht jaar in dienst van Hitler en daarbij je eigen familie moeten bevechten. Deze afschuwelijke ervaring heeft bij de familieleden aan beide zijden van de grens tot veel verdriet en soms tot wantrouwen geleid. Toen men na de oorlog de draad weer wilde oppakken en elkaar bezoeken over en weer, zoals veelvuldig gebeurde voorheen, was dat heel spannend en sprak men af op "neutraal terrein": *De Drachenfels!* De betrekkingen en de bezoeken over de grenzen zijn weer op gang gekomen, maar helemaal argeloos werd het nooit meer; het in de oorlogsjaren opgedane aan ervaringen aan Maastrichtse zijde uitte zich af en toe in het scheldwoord "Die Prusse"!

Kerkhoven in Zuid-Limburg

(vervolg)

Kerkhof GRONVELD (OUD) tot april 1999

Naam	Voornamen	Geb. dat.	Partner	Ovl. dat.
Pieters	Paulus Hubertus	19040705	Klippert Anna Maria Hubertina	19700708
Pinckaers	Joseph Wilhelmus	18761210	Habets Maria Helena	19610117
Pinckaers	Mathieu Hubert	18881114	Schrijnemakers Helena Louisa Agnes	19630000
Pinckaers	Maria Petronella Huberti	18930107	Smeets Antonius Henricus	19761020

Pinckaers	Pieter	18930920	Ongehuwd	19710620	Roffarts	Elys	0	Ongehuwd	0
	Wilhelmus Hubert				Roffarts	Geertruit	0		16230605
Pinckaers	Clementine	18940000	Jaspars Hubert	19710000	Roffarts	Willem	0	N.N.	16251005
	Catharina		Jozef Egidius		Rokx	Hubertus J.A.	19070726	Beckers	19720331
Pinckaers	Wilhelmus	19010710	Ongehuwd	19481108				Hubertina M.G.	
	Hubertus				Rompelberg	Joannes Daniël	18851216	Dassen Anna	19730421
Pinckaers	Maria Anna	19021110	Ongehuwd	19750203				Catharina Barbara	
Pleumakers	Willem	18660829	Spronck	19440000	Rompelberg	Maria	18950323	Lahaye	19790000
	Nicolaas		Maria Catharina			Anna Hubertina		Christiaan	
Pleumakers	Anna	18690810	Dassen	19501001	Roosen	Maria Anna	18760521	Dassen	19520803
	Maria Philomina		Francuscu Hubertus					Franciscus Hubertus	
Pleumeekers	Jan	0	Berchmans	16731109	Roosen	Maria	18851025	Thoor van	19650226
			Elisabeth			Johanna Christina		Joannes Hubertus	
Pleumeekers	Maria	18970923	Roosen	19790214	Roosen	Maria	18950730	Spronck Joseph	19550111
	Hubertina Catharin		Joannes Hubertus			Gertruidis Elisabet		Johannes Hubertus	
Pleumekers	Jan	0	Claessens	17181110	Roosen	Joannes	18970211	Pleumeekers	19660603
			Catharina			Hubertus		Maria Hubertina	
Pricken	Maria	18700405	Scheepers	19521202				Catharina	
	Josephina		Johannes		Roosen	Miet	19330820	Warnier Willy	19731024
Puesens	Helena	0	Lebens Puesen	16540102	Rutten	Anna	0	Ongehuwd	16920427
Puts	Josephina	18990000	Starmans	19780000	Satijn	Catharina	18900711	Lamkin Arnoldus	19540924
			Hubertus		Scheepers	Adam Hubertus	18670609	Huijnen	19450530
Raike	Michael	18930908	Huijts Maria	19760229				Maria Agnes	
	Hubertus				Scheepers	Johanna	18690414	Waber	19550515
Raike	Maria	18940725	Hogenboom	19750528		Hubertina		Hubertus Carolus	
	Anna Hubertina		Hubertus		Scheepers	Joannes	18700215	Jacobs	19601219
Raike	Pieter Hubert	18970107	Ongehuwd	19740313		Lodevicus Huber		Maria Catharina	
Reintjens	Maria	18621101	Schrijnemaekers	19290705	Scheepers	Joannes	18700215	Pricken	19601219
	Elisabeth		Joannes Hubertus			Lodevicus Huber		Josephina	
Reintjens	Thomas	18650605	Schrijnemaekers	19550312	Scheepers	Wilhelmus	18960315	Kort de Cornelia	19720624
	Joseph		Maria Gertr Helena			Josep Joh Hube			
Reintjens	Lodewijk	18900703	Breugelmans	19690721	Scheepers	Magdalena	19010418	Ongehuwd	19590412
	Pieter Hubert		Helena			Maria Gertrud			
Reintjens	Hub	19080203	Mingels Maria	19611016	Schoenmaekers	Hortense	18780000	Claessens P.H.	19560111
			Magdal Elisabeth		Schreurs	Adam Martinus	18970804	Houben	19650928
Reintjens	Nico	19350000		19450000		Nico Domi		Maria Catharina	
Reintjens	Eric	19470000		19490000	Schreurs	Maria	18980201	Mans Johannes	19750722
Rikir	Marie Anne	18891116	Goessens Joseph	19490421		Josephina Hubertin		Christiaan Hubertus	
			Johannes Hendricus		Schreurs	Maria	19070217	Bosch	19800303
Ritzerveld	Anna	19060328	Braek In de	19911212		Josephina		Johannes Hubertus	
	Maria Josephina		Petrus Hubertus		Schrijnemaekers	Joannes	18590807	Reintjens	19481104
Robinet	Amable	17940620	Gadiot	18420824		Hubertus		Maria Elisabeth	
	Jacinthe Eleo An		Andries Adolph		Schrijnemaekers	Michael	18721014	Halders	19501226
Roebroeks	Maria Gertrudis	18690801	Simons Lambertus	19000210		Hubert		Maria Louisa	
Roffarts	Aussen	0	Ongehuwd	0	Schrijnemaekers	Maria	18731029	Reintjens	19580910
Roffarts	Willem	0	Ongehuwd	0		Gertruidis Helena		Thomas Josephus	
					Schrijnemaekers	Maria	18750130	Spronck	19360020
						Anna Hubertina		Petrus Hubertus	
					Schrijnemaekers	Joannes	18760909	Boheur Maria Ida	19520828
						Hubertus			
					Schrijnemaekers	Maria Elisabeth	18760910	Spauwen	19411126
								Arnoldus Hubertus	
					Schrijnemaekers	Michael	18800904	Kempener Anna	19320806
						Theodorus Hube		Maria Hubertina	
					Schrijnemaekers	Michael	18821106	Ongehuwd	19520226
						Hubertus			
					Schrijnemaekers	Agnes	18940120	Goessens	19930404
						Maria Barbara		Gerardus Hubertus	
					Schrijnemaekers	Helena	18950908	Pinckaers	19520000
						Louisa Agnes		Mathieu Hubert	
					Schrijnemaekers	Maria	18980710	Goessens	19851122
						Anna Catharina		Joannes Hubertus	
					Schrijnemaekers	Maria	19010211	Boorn vd	19410000
						Cornelia		Hubertus Wilhelm	
						Hubertina		Hendricus	

Schrijnemaekers	Michael	19141014	Ongehuwd	19320901	Hubert Christiaan				
	Theodorus Hube				Starren	Nicolaas	18870404	Purnot	19600908
Schrijnemakers	Hubert	0	Kruven Elisabeth	19210614		Hubertus		Anna Catharina	
Schroen	Maria	19010209	Haijen Francois	19780426	Starren	Nicolaas	18870404	Waber Maria	19600908
	Catharina Barbara		Gustave Hubert			Hubertus		Catharina Hubertina	
Schuren	Hubertina	0		0	Stevens	Johannes	18790724	Aussems Maria	19480606
Schurgers	Marlie	19471114	Doyen Hub.	19701130		Mathijs Hubert		Helena Catharina	
Segers	Leonardus	18850316	Loven	19560722	Teheux	Maria	18691210	Dassen	19410205
	Hubertus		Maria Petronella			Hubertina		Joannes Hubertus	
Segers	Leonardus	19210728	Vaessen Maria	19541013	Theelen	Martinus	18891101	Aussems	19520421
	Johannes Hub					Josephus		Maria Ida	
Simenon	Maria Hubertina	18710326	Houten Lambertus	19590115	Theunens	Anna Maria	18970403	Dassen	19860628
Simons	Lambertus	18661225	Roebroeks	19000915				Wijnandus Michael	
			Maria Gertrudis		Theunissen	Jacobus	19050906	Martin Hubertina	19750123
Slujsmans	Cornelis	18740529	Bouchoms	19650000		Hubertus Anton			
	Hubertus		Maria Joanna		Thoma	Michael	18920228	Brouwers	19760000
Smeets	Antonius	18861229	Pinckaers Maria	19650304				Maria Elisabeth	
	Henricus		Petronella Hubertina		Thoma	Antonius	19250224	Ongehuwd	19450000
Smeets	Wilhelmus	19011210	Peusens	19680210		Joseph Hubert			
	Johannes		Johannes		Thomassen	Maria Hubertina	18820506	Ritserveld Emile	19520506
Smets	Bèr	19090901	Ramakers Net	19851103	Thoor van	Joannes	18830327	Roosen Maria	19610318
Smets	Bèr	19090901	Hayen Ria	19851103		Hubertus		Johanna Christina	
Soudant	Henri	19050325	Waber Joanna	19740320	Tummers	Maria	18830207	Kempener	19600501
			Maria Hubertina			Mechtildis		Pieter Hubert	
Spauwen	Arnoldus	18760524	Schrijnemakers	19430302	Urlings	M.G. Elise	18830706	Spauwen	19760421
	Hubertus		Maria Elisabeth					Arnoldus Hubertus	
Spauwen	Arnoldus	18800530	Urlings Maria	19340507	Ven van der	W. F. (v)		Donk van den	19511209
	Hubertus		Gertrudis Elisabeth					Antoon H.	
Spauwen	Jo	19180000	Voncken Thea	19700000	Vliegen	Mathias	18911225	Duijsens	19740222
Speckens	Pieter Hubert	18750329	Prevoo Elisabeth	19530607		Hubertus Christi		Maria Catharina	
Spronck	Maria Anna	18630503	Houben	19450827	Vliegen	Petrus	19241216	Ongehuwd	19580622
	Cathar Philom		Petrus Hubertus			Hubertus Joseph			
Spronck	Nicolaas	18650305	Broex	19500503	Waber	Hubertus	18710621	Scheepers Maria	19470928
	Josephus Huber		Hubertina Maria			Wilhelmus		Hubertina Elisabeth	
Spronck	Petrus	18680430	Schrijnemakers	19511223	Waber	Hubertus	18720921	Scheepers	19631016
	Hubertus		Maria Anna Hubert			Carolus		Johanna Hubertina	
Spronck	Maria	18710411	Broex	19531102	Waber	Maria	18780413	Hessels Francus	19570804
	Sophia Theresia		Hubertus Josephus			Agnes Hubertina			
Spronck	Maria	18710903	Pleumeekeers	19610000	Waber	Maria	18791224	Gilissen Joannes	19620205
	Catharina		Willem Nicolaas			Catharina Hubertin		Laurentius Hubertus	
Spronck	Alphonse	18730223	Duijsens	19570000	Waber	Maria	18791224	Starren	19620205
	Hubert		Maria Cornelia			Catharina Hubertin		Nicolaas Hubertus	
Spronck	Joseph	18750322	Bouchoms	19480531	Waber	Maria	18820401	Janssen	19520601
	Laurents Hubert		Catharina			Elisabeth Hubertin		Nicolaas Hubert	
Spronck	Maria	18750606	Lebens Willem	19570531	Waber	Willem	18850426	Mingels	19480309
	Hubertina		Frans Adam			Pieter Hubertus		Hubertina Elisabeth	
Spronck	Michael	18770915	Ongehuwd	19560710	Waber	Hubertus	18950724	Janssen	19510000
	Dominikus Huber					Carolus		Maria Helena	
Spronck	Mathieu	18940409	In de Braek	19390222	Waber	Maria	19000202	Doijen	19850428
			Maria Hubertina			Hubertina Elisabet		Hubertus Laurens	
Spronck	Joseph	18950819	Roosen Maria	19780214	Waber	Matheus	19001231	Jacobs	19740917
	Johannes Hubert		Gertruidis Elisabeth			Hubertus Carolu		Maria Anna Elisa	
Spronck	Elise	18990903	Boom vd	19890518	Waber	Maria	19060402	Soudant Henri	19940306
			Joannes Engelbert			Joanna Hubertina			
Spronck	Maria	19091209	Joseph		Waber	Hubertus	19100218	Mingels Marie	19501017
	Catharina Hubert		Olislagers Piet	19881101		Wilhelmus Petr			
Spronck	Juliëtte	19120816	Ongehuwd	19710506	Wackers	Franciskus	18590511	Kruijen	19430501
Spronck	Petrus	19140219	Ongehuwd	19440822		Joannes Anto		Martha Elisabeth	
	Joannes Hubertus							Ant Helena	
Spronck	Hendrikus	19271114	Woesik van	19650413	Weerd van de	Joannes	18760505	Ongehuwd	19500501
	Josephus		Joke WJ			Hubertus Hendr			
Starmans	Lambertus	18940822	Puts Josephina	19530000	Weerd van de	Joannes	18780201	Dumoulin Maria	19280912
	Hubertus					Hubertus		Elisabeth Hubertina	
Starmans	Andre	19251017	Ongehuwd	19541012	Weerd van de	Nicolaas	18791029	Dassen	19560604
						Hubertus Theod		Catharina Josephina	

Weerd van de	Anna Lucia	18890116	Halders Nicolaas Hubert	19600421	wk-Rouffarts	Henricus	17990406	Lousberg Maria Anna / instorting steenkuil	18480704
Weerd van de	Maria Hubertina	18950000	Dassen Hubertus Mathijs	19790000	wk-Spronck	Nicolaas Josephus	18320601	Ongehuwd / instorting steenkuil	18480704
Weert van de	Theodorus Hubertus	18580822	Caelen Maria Elisabeth Hubertina	19501025					
Wel van	Jantje	19560410		19580502					
Wijnands	Maria Elisabeth	18941226	Cilissen Joseph Hubertus	19630624					
Wijnant	Theo	19330000	Meusen Miep	19750000					
Willems	Alphons	18880102	Mijsbergen Johanna	19680125					
Willigers	Jan Jakob	18490804	Dreesen Maria Catharina	19250331					
Willigers	Hendrik Joseph Hubert	18950607	Pardon Maria Clara	19710320					
Willigers	Henri Joseph Hubert	18950607	Theunissen Elisabeth Maria	19710320					
Willigers	Johannes Hendrik Joseph	19150514	Baaten M.	19670422					
Wolfs	Joseph Hubertus	18890207	Mommers Anna Maria Catharina	19590904					
Wolfs	Hubertus Barth Renerus	18960203	Doyen Maria Hubertina	19670908					
Wolfs	Johannes Martinus Huber	19100427	Weerd van de Maria Catharina	19531221					
Wolfs	Johannes Hubertus	19130131	Frederix Elisabeth Maria	19750404					
Wolfs	Jacobus Hubertus	19141207	Ongehuwd	19740121					
Wolfs	Maria Sophia	19200221	Coumans Louis	19930409					
Wouters	Gerardus Jacobus	0	Ongehuwd	19660000					
wk-Beckers	Maria Cornelia	18280523	Ongehuwd / instorting steenkuil	18480704					
wk-Beckers	Anna Catharina	18310504	Ongehuwd / instorting steenkuil	18480704					
wk-Blom	Maria Anna	18291023	Ongehuwd / instorting steenkuil	18480704					
wk-Duijsens	Maria Catharina	18320207	Ongehuwd / instorting steenkuil	18480704					
wk-Konings	Wilhelmus Hubertus	18260318	Ongehuwd / instorting steenkuil	18480704					
wk-Mingels	Maria Petronella	18210129	Ongehuwd / instorting steenkuil	18480704					

wk = wegkruis

Bron grafstenen vóór 1800 : PSHAL 1960-1961

Kerkhof HEER tot april 1999

Aaldering	Maria	18911005	Es van Peter J.H.	19721014
Aarns	Martinus	18940605	Olivers Anna	19550527
Aarts	Frans	18650421	Turcken Lucia	19221122
Aarts	Willem	18810000	Loyson Hubertina	19670000
Aarts	Barbara	18840322	Heuts Willem	19680217
Aarts	Jac	18851224	Heuts Agnes	19590509
Aarts	H.	18910000	Loo van J.H.	19750000
Aarts	Franciscus	18921024	Heuts Hubertina	19470408
Aarts	Jac	18950325	Ongehuwd	19680828
Aarts	Harrie	18961229	Essers Eliza	19720110
Aarts	Maria Catharina	19020805	Vaessen Joannes Hubertus	19781030
Aarts	Margaretha	19021002	Rompelberg Guillaume	19721011
Aarts	Jean	19100927	Stassen Coriie	19911001
Aarts	Helena	19130318	Geijselaers Joseph	19960924
Aarts	Pierre	19141213	Beek van Miep	19680227
Aarts	Barbara	19170000	Cuenen Johannes	19690000
Aarts	Jeske	19180422	Coumans Petrus	19951030
Aarts	Tina	19190000	N.N.	19900000
Aarts	Jac	19210304	Heuts Lies	19971022
Aarts	André	19271231	Heuts A.C.	19811127
Aarts	P.H. (m)	19410906		19960801
Aarts	Peter	19520000		19940000
Absil	Karel Gerard Jozef	19010425	Heijden van der Aldegonde Johanna	19950316
Adang	Guillaume	18820000	Brans Maria	19690000
Adelaar	Belia	18770815	Kesteren van Antoon	19631217
Adriaens	Henri	19360419	Gommans Marie-José	19940713
Aerts	Elisabeth	18850516	Heuts Mathijs	19560508
Aerts	Joan Hendricus	18861208	Janssen Elisabeth	19610306
Aerts	Pierre	18880515	Hameleers Anna	19490202
Aerts	Johannes W.H.	18940526	Cadier Gertrudis	19690122
Aerts	Jos	18990407	Ringhs Mathilde	19551010
Aerts	Sjeng	19040920		19840309
Aerts	Wilhelmus Franciscus	19050725	Wolfs Maria Barbara Josephina	19600923
Aerts	Guill. J.W.	19150105	Wetsels Louise	19850209
Aerts	Horrie	19340802	Smeets Corrie	19920612
Aerts	Hens	19420408	Schuffelers Jessie	19981025
Aerts	Martha	19441218		19980723
Aipassa	Melkias	19110501	Darmi Justina	19831023
Aipassa	Maartje	19520328	Ongehuwd	19740625
Aipassa	Daniel Rodney	19721215		19721218
Albertz	Joseph	18870714	Dirix Maria	19630305
Albertz	Jacques	19060105	Bronckers Hubertina	19760215
Albertz	Maria	19120227	Konings Johannes	19941109

Albertz	Wim	19160705	Alken Mia	19960413	Beckers	Pol	19190822	Rompelberg	19910904
Albertz	Peter	19281031	Vermeulen Marieke	19970717				Anneke	
Aldenhoven	Philomena	19240119	Jeurissen Pierre	19900909	Beckers	Theo	19210000	Gregoire Fiena	19870000
	Gerarda Hend				Beckers	Ger	19220926	Braken Annie	19990101
Alken	Mia	19210111	Albertz Wim	19950923	Beckers	Sjeng	19240000		19830000
Allard	Jan C.	19130627	Biekart Anna	19861002	Beckers	Elsje	19420207		19420307
Amen	Maria Elisa	18790819	Es van P.J.H.	19320128	Beckschebe	H.	19230804		19830424
Andrien	Louis	19300000	Schols Paula	19960000	Beekken	F.Th.J.	19280621	Gieben M.A.	19910222
Anthonijs	Josephine	19030222		19940126	Beijers	Gertrudis	19070811	Knubben N.N.	19740827
Ariese	Arie	19211202	Ongehuwd	19780604	Beks	Lies	19121213	Bleeser Wum	19961110
Arisiaman	A ioeb	19020211	N.N.	19840405	Bemelmans	Pierre	19060927	Garnier Nellie	19850822
Aubel van	Petrus H.	18820802	Beckers Catharina H.	19680520	Berg van den	Johannes Hubertus	19240605	Prikken Netta	19820514
Aubel van	Pierre	19251204	Spronck Jeannette	19741201	Berg van den	Theo	19460510	Ongehuwd	19990609
Aubel van	Jès	19280928	Lahaije Breurs	19851008	Bergen van	H.H.	18870817	Bovens P.H.	19780302
Augustin	Alexander	19980306		19980306	Bergen van	Maria	19200229	Hamakers Jan	19850226
Avé	M. (v)	19321020	Flikweert N.N.	19980910	Berger	Hans Peter	19300812	Brandt Maria	19741227
Baeten	Harry	19250527	Diederichs Antoinette	19960805	Berghmans	Maria	19061128	Dingena Jacobus	19830607
Bakker	George	19500313		19880930	Berière	L.J.P. (m)	18981126	Muijtjens M.G.G.	19570613
Bartels	M.S. (v)	18560924	Habets R.W.H.	19280907	Berière	Leny	19450702	Ongehuwd	19821004
Bastens	Willie	19100603	N.N.	19940418	Berlo van	Lambert	19250611	Montijn Dirkje	19890508
Bastiaans	Nellie	19130919	Bartman N.N.	19910803	Bessem	Johannes	18600621	Pinckaers Maria	19290000
Bastiaens	Joannes	18910404	Ummels Maria	19670425		Hubertus		Joanna Hubertina	
Bastiaens	Anna	19200000	Meijers Leonardus	19830000	Bessem	Petrus M.	18860629	Ummels	19711002
Bastian	Mat (m)	19570112	Ongehuwd	19910312				Catharina	
Becker	Josephus	19090525	Jorissen Catharina	19880304	Bessem	Andreas	18900423	Haenen Victorina	19730419
Beckers	(v)	0	Houben P.	0	Bessem	J.P.H.	18930000	Pieters S.M.H.	19690000
Beckers	Pieter	18640802	Massot Philomena	19320202	Bessem	Maria E.	18940000	Peters	19590000
Beckers	B. (m)	18690000	Rompelberg N.N.	19370000				Petrus H.M.	
Beckers	Elisabeth	18761121	Rompelberg Willem Hub.	19541024	Bessem	Guillemine	18960000	Wolters C.L.E.	19660000
Beckers	Catharina H.	18880530	Aubel van Petrus H.	19750903	Bessem	Philomena	18981124	Kreuwels Pierre	19900305
Beckers	Pierre	18900720	Lahaye Sophia	19580310	Bessem	Catharina	19070721	Lemmens	19770517
Beckers	Hendrikus	18930520	Kox Sophia Catharina	19800101				Jacobus	
Beckers	Harie	18930520	Hoof van Cato	19830302	Bessem	Thomas H.	19110720	Slangen Maria H.	19720904
Beckers	W.H. (m)	18930611	Ronckers I.M.	19820909	Bessem	Christiaan	19140901	Janssen	19780519
Beckers	Johannes Hub.	18951213	Boumans Anna Maria	19880301				Antoinette	
Beckers	Catharina	18960116	Hameleers Mathijs	19831117	Bessem	Sjo	19200913	Overhof Annie	19880101
Beckers	Pierre	18971112	Pieters Leonie	19780623	Bessem	Pierre	19280427	Ongehuwd	19980117
Beckers	Helena H.	18980916	Soudant Willem Hubert	19650618	Beuken	... Hub	18550025	Honée	19290013
Beckers	Harie	18991104	Volders Virginie	19590205	Beuken	Agnes	18690216	Muijtjens	19560412
Beckers	Bartel	19020000	Breuls Josephina	19810000	Beuken	Nicola	18970000	Severeijns Jeanne	19940000
Beckers	Joannes	19050604	Lassouw Fien	19741125	Beuken	Nicola	18970000	Eggen Sophia	19940000
	Henricus				Beurts	Catharina M.	19050810	Coolen	19550426
Beckers	Nicolaas	19051227	Ongehuwd	19771008				Franciscus Th.	
Beckers	Barbara	19070201	Reitz Guillaume	19640428	Beusen	Ludovicus	19000914	Thans Josephina	19810711
Beckers	Agnes	19070208	Piters Martin	19890831	Beusen	Marieke	19110000	Meeuwesen Piet	19940000
Beckers	Johannes	19090000	Proemeren van Maria	19940000	Biekart	Anna	19181225	Allard Jan C.	19700214
Beckers	Hubert	19110701	Wetzels Trinet	19410128	Biermans	Lies	19200628	Hespe Hans	19850807
Beckers	Pierre	19120000	Janssen Gertrudis	19620000	Biesmans	Elisabeth	18860000	Bosch van den	19590000
Beckers	Pierre	19140808	Welzen Fien	19860222				Winand	
Beckers	Pierre	19160211	Heinemans Anna	19911016	Bijlevelt van	Jo	19131011	Rompelberg May	19841024
Beckers	M.H.	19170000	Ensinnck J.H.	19810000	Bischoff	Maria Anna	18850714	Heuts	19560822
								Guillaume H.M.	
					Bisscheroux	M.B.	19031020	Loijson J.H.	19660814
					Bisscheroux	Maria H.	19031209	Coninx Johannes	19950321
					Bisscheroux	Elies	19051222	Geelen Lambert	19920310
					Bisscheroux	Pierre	19070601	Essers Cornelia	19730620
					Blaauw	Iwan	19320515	Wolff Hedwig	19791124
					Blanken	Marie	19001125	Custers Jan	19860115
					Bleeser	Pieter H.	18690913	Schoenmaekers	19490221
								Maria A.	
					Bleeser	Barbara	18900911		19620218

(wordt vervolgd)

